

Friedebert Tuglase nimeline
AHJA KOOL

FRIEDEBERT TUGLASE NIMELISE AHJA KOOLI

ÕPPEKAVA ÜLDOSA

2023

KOOLI ÕPPEKAVA KOOSTAMISE ALUSED

Friedebert Tuglase nimelise Ahja Kooli (*edaspidi Ahja Kool*) õppekava on koostatud „Põhikooli riikliku õppekava“ § 24, „Põhikooli lihtsustatud riikliku õppekava“ § 4, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 17 ja Vabariigi Valitsuse 20.10.2011. a määruse nr 136 „Laste liikluskasvatuse kord“ § 6 alusel.

Ahja Kooli õppekava on muudetud 07.09.2023 käskkirjaga nr FTAK-1-2/23-59

Kooskõlastatud:

Ahja Kooli õppenõukoguga 29.08.2023 protokoll nr 41

Ahja Kooli õpilasesindusega 01.09.2023 protokoll nr 23

Ahja Kooli hoolekoguga 31.08.2023 protokoll nr 8

SISUKORD

1. ÜLDSÄTTED	5
2. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA	5
3. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID	7
3.1. Ahja Kooli missioon	7
3.2. Ahja Kooli visioon	7
3.3. Ahja Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid	8
3.4. Ahja Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid lihtsustatud õppes	8
4. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE	10
4.1. Õpilastes kujundatavad üldpädevused	10
4.2. Õpilastes kujundatavad valdkonnapädevused	17
4.3. Pädevuste kujundamine lihtsustatud õppes	21
5. LÄBIVATE TEEMADE JA LÕIMINGU RAKENDAMINE	23
5.1. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivaid teemasid	23
5.2. Liikluskasvatuse teemasid ja nende käsitlemine	33
6. ÕPPEKORRALDUS	37
6.1. Õppekorralduse alused	37
6.2. Ainevaldkonnad, kohustuslikud ja valikõppeained ning võõrkeelte valik	38
6.3. Riikliku õppekava tunnijaotusplaan	39
6.4. Lihtsustatud õppe tunnijaotusplaan	41
7. HINDAMISE KORRALDUS	42
7.1. Hindamise põhimõtted	42
7.2. Hindamise eesmärk	43
7.3. Hindamisest teavitamine	44
7.4. Kujundav hindamine	44
7.5. Teadmiste ja oskuste hindamine	45
7.6. Järelevastamine või järeltööde sooritamine	46
7.7. Kokkuvõtvad hinded	47
7.8. Hinde vaidlustamine ja vaidlusküsimuste lahendamine	48
7.9. Õpilase järgmisse klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmise	48
7.10. Põhikooli lõpetamine	49
7.11. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus	50
7.12. Õpilase tunnustamise kord	52
8. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD	52
9. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD	53
9.1. Hariduslike erivajadustega õpilased	53
9.2. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine	54
9.3. Õpiabirühma (sh logopeedilise abi) tunnid	56
9.4. Individuaalse õppekava rakendamine	56
9.5. Pikapäevarühm	57

9.6. Sotsiaalpedagoogiline nõustamine	57
9.7. Eripedagoogiline nõustamine	58
10. KARJÄÄRIÕPPE, SH KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE	58
11. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS	59
12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED	60
13. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD	60

1. ÜLDSÄTTED

- 1.1. Ahja Kooli õppekava on kooli õppe- ja kasvatustegevuse alusdokument.
- 1.2. Küsimustes, mis ei ole kooli õppekavas sätestatud, lähtutakse põhikooli riiklikust õppekavast ja põhikooli lihtsustatud riiklikust õppekavast.
- 1.3. Ahja Kooli õppekava on kättesaadav kooli kodulehel, dokumendihaldusprogrammis Delta ja paber kandjal õpetajate toas.
- 1.4. Ahja Kooli õppekava koosneb üldosast ja lisadest. Lisades esitatakse ainevaldkondade kavad ja valikõppeainete ainekavad, milles tuuakse välja õppeainete õpitulemuste ja õppesisu kirjeldused klasside kaupa.

2. KOOLI VÄÄRTUSED JA ERIPÄRA

Ahja Kooli põhiväärtused:

- õpihimu;
- koostöö;
- ettevõtlikkus.

Eripärad:

Meie kool kannab Friedebert Tuglase nime alates 2. märtsist 1972. Friedebert Tuglase nime ja mälestuse hoidmisega on seotud mitmed traditsioonid koolis.

- Kool korraldab iga-aastast Friedebert Tuglasele pühendatud maakondlikku omaloomingukonkurssi.
- Periooditi ilmub õpilastööde paremiku sisaldav kooli almanahh „Illimari sammu”.
- Märtsis tähistame kooli aupäeva ülekoolilise aktusega, kuhu kutsutakse ka omaloomingukonkursi parimad. Aupäeval antakse Ahja Kooli aumärgid
  - esimese klassi õpilastele;
  - nendele lõpuklasside õpilastele, kes ei ole saanud kooli märki esimeses klassis;
  - uutele õpetajatele;
  - uutele õpilastele, kelle klassikaaslased on juba märgi saanud.

- Tutvustame õpilastele Tuglasega seotud paiku, käime väikese Illimari radadel ning seome kooli sünnimusi Tuglasega seotud paikadega, et:
  - toetada üldpädevuste saavutamist;
  - säilitada kultuuripärandit;
  - väärtustada kodukohta ja õpilase seotust kodukohaga.

Ahja Kool asub mõisahoonete, -pargi ja Ahja järve läheduses, mis loob mitmekesiseid võimalusi õppetegevusteks õues ning veeohutuse õpetamiseks.

Ahja Koolil on staadion ja normaalmõõtmega spordihoone, mis lisaks õppetööle võimaldab läbi viia spordiüritusi, treeninguid, koostööprojekte ja laagreid, kuhu on kaasatud ka meie kooli õpilased. Alates 2023.a. on mõisapargis madalseiklusrada, mis samuti võimaldab mitmekesistada liikumisvõimalusi sh vahetundides.

Õpilaste mitmekülge arengu toetamiseks on Ahja Kool liitunud järgmiste programmidega: „Kaitse end ja aita teist“ (*edaspidi KEAT*), „Kiusamisvaba kool“ (*edaspidi KiVa*), „Ettevõtlik kool“, SPIN (spordil põhinev ja teaduslikult tõendatult mõjus noorte arenguprogramm). Aastal 2022 moodustati Ahja Kooli osalusel Põlvamaa tervist edendavate haridusasutuste võrgustik (*edaspidi TEHA*), mille eesmärk on ühiselt tegutsedes luua keskkond, kus elavad terved ja õnnelikud Põlvamaa inimesed. Õpilaste digipädevuse ja ettevõtlikkuse arendamiseks liitus 2021. aastal Ahja Kool projektiga „Klass+ Nutikas Digipööre“.

Koostöös õpilaste, hoolekogu liikmete ning koolitöötajatega on kirjeldatud kooli nägu ehk Ahja Kooli sisuline olemus. Ühiselt liigutakse alates aastast 2022 väärtuspõhise koolikorralduse suunas, kus kokkuleppelised väärtused on kogu koolielu loomulik osa nii koolitunnis kui huvitegevuses.

Õpilaste mitmekülge arengu toetamiseks ning kogukonnaga sidususe loomiseks tehakse tihedat koostööd Põlva valla Noorsootöökeskusega Ahjal (*edaspidi Ahja Noortekeskus*).

Ettevõtlikkuspädevuse ja Ahja Kooli põhiväärtuste toetamiseks sõnastatakse iganädalasi ülekoolilisi eesmärke ja korraldatakse tegevusi nende täitmiseks.

Ahja Kooli väärtusi ja eripära toetavad:

- õppeaasta avamisele pühendatud kogu koolipere rongkäik ning aktus;
- sportlikud ühisüritused, matkad ja orienteerumismängud;
- õpetajate päeva tähistamine: tunde annavad vanemate klasside õpilased;
- õpilastööde näitused iga trimestri lõpus ja Kunstiblogis;
- rahvakalendri, riiklike ja teiste tähtpäevade tähistamine;
- üle-eestilistel teemanädalatel osalemine;
- ürituste korraldamine naaberkoolidega, koostöö valla haridusasutustega nt TEHA võrgustiku kaudu;
- kooli aupäev;
- kogu koolipere ühised ekskursioonid;
- üritustesari Mõ-Su-Li ehk Mõtlet-Suhtle-Liigu: kord trimestris läbiviidav valdkondi lõimiv üritus (*edaspidi Mõ-Su-Li*);
- õpilasesinduse sisustatud vahetunnid;
- KiVa tundide läbiviimine, KiVa programmi rakendamine koolis,-TEHA põhimõtete ja väärtuste elluviimine ning rakendamine, Ettevõtliku Kooli põhimõtete rakendamine nii tunnis kui tunnivälises tegevuses;
- koostöö huvigruppidega, valla asutustega ja spetsialistidega;
- õppeaasta lõpus direktori vastuvõtt edukate õpilaste, nende vanemate ja koolitöötajate tunnustamiseks.

3. KOOLI ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

3.1. Ahja Kooli missioon

- turvalise õppekeskkonna loomine;
- võimetekohase hariduse pakkumine;
- üldtunnustatud käitumisnormide kujundamine.

3.2. Ahja Kooli visioon

- me oleme õpihimulise inimese kujundajad.

3.3. Ahja Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid

- 3.3.1. Ahja Koolil on nii hariv kui ka kasvatav ülesanne. Kool aitab kaasa õpilaste kasvamisele loovateks, mitmekülgeteks isiksusteks, kes suudavad ennast teostada erinevates rollides ühiskonnas.
- 3.3.2. Ahja Koolis on õpetuse ja kasvatuse põhitavotlus tagada õpilase eakohane mitmekülgne areng ning tervikliku maailmapildi kujunemine.
- 3.3.3. Ahja Kooli ülesanne on luua õpilasele eakohane, turvaline, positiivselt mõjuv ja arendav õppekeskkond. Keskkond, mis arendab tema õpihimu, õpioskusi ja teadmisi, eneseanalüüsi, kriitilise mõtlemise oskust, loovat eneseväljendust. Keskkond, mis aitab kaasa sotsiaalse ja kultuurilise identiteedi kujunemisele.
- 3.3.4. Ahja Kool toetab väärtushoiakute kujunemist. Suunab õpilast mõistma oma tegude aluseks olevaid väärtushinnanguid ja tundma vastutust tegude tagajärgede eest. Koolis loome aluse õpilase enesemääratluspädevuse, eneseteadlikkuse ja sallivuse kujunemisele.
- 3.3.5. Ahja Kool loob võimalused õpilasel selgusele jõuda oma võimetes, huvides ning loob aluse õpingute jätkamiseks järgnevatel haridustasemetel ja elukestvaks õppeks.
- 3.3.6. Ahja Kool seisab eesti rahvuse, keele ja kultuuri säilimise ning arengu eest.
- 3.3.7. Teadmiste, väärtushinnangute ja praktiliste oskuste omandamine ning arendamine toimub kogu kooli õppe- ja kasvatusprotsessi, kodu ja kooli koostöö ning õpilase vahetu elukeskkonna koostoime tulemusena.

3.4. Ahja Kooli õppe- ja kasvatusesmärgid lihtsustatud õppes

- 3.4.1. Õppekorralduses ja õppesisu valikul arvestatakse õpilaste võimeid ja teisi individuaalseid iseärasusi.
- 3.4.2. Lihtsustatud õppe põhiülesanne on toetada ja suunata õpilase arengut ning aidata kaasa õpilase kasvamisele isiksuseks, kes on motiveeritud jätkama õpinguid, tuleb oma eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb tulevikus võimetekohast tööd, tunneb vastutust oma tegude tagajärgede eest ning püüab järgida üldlevinud väärtusi.
- 3.4.3. Lihtsustatud õppes suunatakse õpilast omandama sotsiaalseid kogemusi: täitma ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel. Õpilaste aktiveerimine eeldab nende arengule vastavate tegevuste valikut, jõukohast õpitegevust, konkreetset ja arusaadavat eesmärgiseadet, õpilaste tegevuse pidevat stimuleerimist ja edusammudele hinnangu andmist.

- 3.4.4. Õpilase arengut toetab koostöö osapoolte vahel ning huvitegevuses osalemise soodustamine.
- 3.4.5. Lihtsustatud õppe puhul arvestatakse õpilaste arenguperioode, mis jagunevad järgmiselt: 1.–2. kl, 3.–5. kl, 6.–7. kl, 8.–9. kl. Selline kooliastmetega mitteühtiv jaotus tuleneb õpilaste arengu seaduspärasustest – muutustest õppijate kognitiivses arengus ning kõne ja isiksuse arengus. Eri arenguperioodidel taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ning õpitulemuste kaudu.
- 3.4.6. Lihtsustatud õppekaval õppivatele õpilastele on Ahja Koolis avatud eriklass (LÕK-liitklass), kus 1.septembril 2023 alustavad õpinguid 2. klassi ja 7. klassi õpilased. Seetõttu on Ahja Kooli õppekavas lihtsustatud õppe korraldamist kirjeldatud vaid nendes klassides.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 1.–2. klassis

- Esimesel arenguperioodil on põhitaotluseks õpilaste kohanemine koolieluga, õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste omandamine: kuulamine, adekvaatne reageerimine küsimustele ja korraldustele, vaatlemine, osalemine dialoogis, tegevusse lülitumine ning ühelt tegevuselt teisele ümberlülitumine. Õppeeesmärgiks on elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse omandamine.
- Õpetaja suunamisel õpivad õpilased tundma lähiümbrust ning igapäevaelu nähtusi. Lisaks iseendaga seonduva teadvustamisele kujundatakse õpilastel ka arusaamist mina-meie-suhetest. See kujuneb kontaktis ning koostegevuses täiskasvanu ja klassikaaslastega, osalemisel õppemängudes ja ühistegevustes.
- Õpilaste koolivalmidus ja võimed on erinevad, seetõttu diferentseeritakse ülesandeid, nende täitmiseks kuluvat aega ning õpetaja osaluse ja abi osakaalu. Õpetaja osaleb laste tegevustes suurel määral. Õpilased täidavad õpiülesandeid koostegevuses, matkimise, näidise järgimise toel ja omandatud oskuste piirides suulise korralduse järgi. Õpilaste tegevust verbaliseerib valdavalt õpetaja.
- Õpilased vajavad õppetegevustes palju materialiseerimist ja näitlikke vahendeid. Õpilaste juhendamisel kasutatakse lühikesi suulisi korraldusi. Peamiseks õppemeetodiks on praktiline harjutamine. Olulisel kohal on õppimine praktilise tegevuse või didaktilise mängu kaudu.

- Õppetöö korraldamisel on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üldõpetuse ja aineõpetuse kombineeritud variant.

Õppe ja kasvatus rõhuasetused 6.–7. klassis

- Kolmandal arenguperioodil keskendutakse jätkuvalt õpiharjumuste ja õpioskuste kujundamisele, samuti püsivuse, iseseisvuse ning eesmärgistatud töötamise ja valikute tegemise oskuste arendamisele.
- Jätkuvalt pööratakse tähelepanu eneseväljendusoskuse ja -julguse kujundamisele, põhiliste suhtlemis- ja koostööoskuste arendamisele. Tähtsal kohal on oma arvamuse väljendamise ja selgitamise, kaaslaste arvamuste aktsepteerimise, suhtlusprobleemide lahendamise ning viisaka käitumise oskuste kujundamine.
- Vajalik on toetada iga õpilase eneseusku ja õpimotivatsiooni. Oluline on kujundada oskust märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsida vajaduse korral abi ja seda kasutada.
- Õppeprotsessis on suur osakaal praktilisel harjutamisel. Õpilaste juhendamisel lähtutakse algoritmidest, oluline on suunata õpilasi aktiivsemalt algoritme ka iseseisvalt kasutama, sh oma tegevust kontrollima.

4. ÜLDPÄDEVUSTE KUJUNDAMINE

- Riikliku õppekava tähenduses on pädevus teadmiste, oskuste ja hoiakute kogum, mis tagab suutlikkuse teatud tegevusalal või -valdkonnas loovalt, ettevõtlikult ja paindlikult toimida.
- Lähtuvalt riiklikust õppekavast kirjeldatakse Ahja Kooli õppekavas üldpädevuste, valdkonnapädevuste ja kooliastmetes taotletavate pädevuste kujundamist.

4.1. Õpilastes kujundatavad üldpädevused

Üldpädevused kujunevad kõigi õppeainete kaudu ning tunni- ja koolivälises tegevuses. Nende kujunemist jälgitakse ja suunatakse õpetajate ning kooli ja kodu ühistöös.

KULTUURI- JA VÄÄRTUSPÄDEVUS– suutlikkus hinnata inimsuhteid ja tegevusi üldkehtivate moraalnormide seisukohast; tajuda ja väärtustada oma seotust teiste inimestega, ühiskonnaga, loodusega, oma ja teiste maade ja rahvaste kultuuripärandiga

ning nüüdiskultuuri sündmustega; väärtustada loomingut ja kujundada kunstimeelt; hinnata üldinimlikke ja ühiskondlikke väärtusi, väärtustada inimlikku, kultuurilist ja looduslikku mitmekesisust; teadvustada oma väärtushinnanguid.

Pädevusi kujundatakse ainetundides ja järgmiste tegevustega:

- kooli kodukorra ja üldtunnustatud normide järgimine;
- rahvakalendri ja riiklike tähtpäevade tähistamine;
- õpilastööde näitused iga trimestri lõpus ja Kunstiblogis;
- kooli aupäeva tähistamine;
- piduliku riietuse kandmine pidulikel sündmustel, aktustel ja eksamitel;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- õppekäikude, ekskursioonide, matkade ja teiste ühisürituste läbiviimine;
- mitmekesise huvitegevuse korraldamine;
- osalemine raamatukogu ja kultuurimaja üritustel;
- väärtuskasvatuse ringitundide läbiviimine 1. klassis;
- KiVa-programmi tegevustes osalemine;
- külalisesinejate kaasamine õppetegevuse rikastamiseks;
- loomekonkursside korraldamine ja nendes osalemine;
- üle-eestilistel teemanädalatel osalemine;
- arenguveestluste läbiviimine õpilaste ja nende vanematega;
- vanemate kaasamine kooli üritustele;
- koolilehe väljaandmine;
- koolimaja kaunistamine jõuludeks; esimese adventiküünla süütab ülekoolilisel kogunemisel vaimulik;
- õppeaasta avamisele pühendatud kogu koolipere rongkäigu ning aktuse korraldamine;
- õppeaasta lõpus direktori vastuvõtu korraldamine edukate õpilaste, nende vanemate ja koolitöötajate tunnustamiseks.

SOTSIAALNE JA KODANIKUPÄDEVUS – suutlikkus ennast teostada; toimida aktiivse, teadliku, abivalmi ja vastutustundliku kodanikuna ning toetada ühiskonna demokraatlikku arengut ja Eesti riiklikku iseseisvust; teada ja järgida ühiskondlikke väärtusi ja norme; austada erinevate keskkondade reegleid ja ühiskondlikku mitmekesisust, religioonide ja rahvuste omapära; teha koostööd teiste inimestega erinevates

situatsioonides; aktsepteerida inimeste ja nende väärtushinnangute erinevusi ning arvestada nendega suhtlemisel.

Pädevusi kujundatakse ainetundides ja järgmiste tegevustega:

- tegevuste läbiviimine erinevates keskkondades ja olukordades, et õppida ja õpetada kogemuse põhjal;
- kooli kodukorra reeglite järgimine;
- suhtlemisvõimaluste ja koostöökohtade loomine koolikaaslaste ning koolitöötajatega;
- arenguestlused õpilaste ja nende vanematega;
- vanemate, vilistlaste ja teiste huvigruppide kaasamine kooli üritustele;
- individuaalsuse ja loovuse toetamine läbi uurimis-, loov- ja projektitööde; näitustele tööde saatmise; osalemise olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ning huvitegevuses;
- teadliku meediakasutuse õpetamine sh koolilehe väljaandmine, kooli sotsiaalmeediakanalitesse sisu loomine, koolilehte artiklite kirjutamine;
- rahvakalendri ja riiklike tähtpäevade tähistamine;
- koostöö Politsei- ja Piirivalveametiga, Päästeameti, Kaitseliidu, Punase Risti, Eesti Töötukassa ja Ahja Noortekeskusega;
- KEAT-programmis osalemine;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- õppekäikude, ekskursioonide, matkade ja muude ühisürituste korraldamine;
- üle-eestilistel teemanädalatel osalemine;
- heakorratööd kooli ümbruses;
- osalemine õpilasesinduse tegevuses.

ENESEMÄÄRATLUSPÄDEVUS– suutlikkus mõista ja hinnata iseennast, oma nõrku ja tugevaid külgi; analüüsida oma käitumist erinevates olukordades; käituda ohutult ja järgida tervislikke eluviise; lahendada suhtlemisprobleeme.

Pädevusi kujundatakse ainetundides ja järgmiste tegevustega:

- individuaalsuse ja loovuse toetamine läbi uurimis-, loov- ja projektitööde; näitustele tööde saatmised; osalemine olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ning huvitegevuses;

- õpilaste enesehindamine ja -analüüsimine küsitluste ja testidega;
- arenguvestlused õpilaste ja nende vanematega;
- arutelud ümarlaudades;
- kujundava hindamise kasutamine;
- KiVa-programmi tegevustes osalemine;
- sotsiaalpedagoogiline nõustamine;
- osalemine TEHA võrgustiku tegevustes, sh tervisliku ampsu vahetunnid hommikupoolikul;
- aktiivse vahetunni veetmise võimalused (terviserada ja ronimissein koolimajas, madalseiklusrada ja mänguväljak mõisapargis, viibimine õues jne);
- õpilasesinduse sisustatud vahetunnid;
- koostöö Rajaleidja keskuse ja Töötukassa spetsialistidega;
- karjäärinõustamine; osalemine töövarjupäevadel, gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste lahtiste uste päevadel ning messide külastamine;
- koostöö arstide ja erialaspetsialistidega;
- koostöö Politsei- ja Piirivalveameti, Päästeameti, Kaitseliiduga ja Punase Ristiga;
- KEAT-programmis osalemine;
- õppekäigud, ekskursioonid, matkad ja muud ühisüritused;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, selles aktiivne osalemine;
- sportlikud ühisüritused, matkad ja orienteerumismängud;
- ühistevõtted klassiga;
- külalisesinejate kaasamine õppetegevuse rikastamiseks;
- osalemine õpilasesinduse tegevuses ja huvitegevuses;
- 9.klassis valikaine karjäär ja kodumajandus.

ÕPIPÄDEVUS– suutlikkus organiseerida õppekeskkonda individuaalselt ja rühmas ning hankida õppimiseks, hobideks, tervisekäitumiseks ja karjäärivalikuteks vajaminevat teavet; planeerida õppimist ja seda plaani järgida; kasutada õpitut erinevates olukordades ja probleeme lahendades; seostada omandatud teadmisi varem õpituga; analüüsida oma teadmisi ja oskusi, motiveeritust ja enesekindlust ning selle põhjal edasise õppimise vajadusi.

Pädevusi kujundatakse ainetundides ja järgmiste tegevustega:

- õpilaste iseseisev õppeprotsessi ja oma tegevuste eesmärgistamine;
- ainevaldkondade lõimimine nii ainetundides kui õppekäikudel;
- erinevate õppevormide kasutamine (probleemõpe, katsete läbiviimine, ettekanded, rühmatööd, loovtööd, uurimistööd jne);
- õpioskuste arendamine tunni- ja koduste õpiülesannete täitmisega;
- kõikides õppeainetes funktsionaalse lugemisoskuse arendamine;
- iseseisvate tööde sooritamine (uurimis-, loov- ja projektitööd);
- osalemine olümpiaadidel, konkurssidel, võistlustel ja huvitegevuses;
- karjäärinõustamine; osalemine töövarjupäevadel, gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste lahtiste uste päevadel ning messide külastamine;
- digitaalsete vahendite kasutamine õppetundides koolis, koduste õpiülesannete täitmisel ja distantsõppel;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- arenguvestlused õpilaste ja nende vanematega;
- kooli kodukorra reeglite järgimine;
- 9.klassis valikaine karjäär ja kodumajandus.

SUHTLUSPÄDEVUS– suutlikkus ennast selgelt, asjakohaselt ja viisakalt väljendada nii emakeeles kui ka võõrkeeltes, arvestades olukordi ja mõistes suhtluspartnereid ning suhtlemise turvalisust; ennast esitleda, oma seisukohti esitada ja põhjendada; lugeda ning eristada ja mõista teabe- ja tarbetekste ning ilukirjandust; kirjutada eri liiki tekste, kasutades korrektset viitamist, kohaseid keelevahendeid ja sobivat stiili; väärtustada õigekeelsust ja väljendusrikast keelt ning kokkuleppel põhinevat suhtlemisviisi.

Pädevusi kujundatakse ainetundides ja järgmiste tegevustega:

- õpilaste kaasamine kooli arendustegevusse;
- ainetundides vestluste ja arutelude, paaris- ja rühmatööde soodustamine;
- mitmekesise kirjanduse lugemine, sõnavara rikastamine, lugemise väljakutsete projektides osalemine;
- erinevate tekstide loomine, ilmestamine, näitlikustamine ja mõistmine;
- kõikides õppeainetes funktsionaalse lugemisoskuse arendamine;
- kõikides õppeainetes õigekirja reeglitest kinnipidamise järgimine;
- kirjalike tööde nõuetekohane vormistamine;

- esinemisoskuse arendamine ja toetamine läbi uurimis- ja loovtöö ning projektitööde kaitsmise, esitluste tegemise, esinemise või ülesastumise kooliüritusel;
- omaloomingukonkurssidel osalemine;
- piirkondlikel ja üle-eestilistel arutlusseminaridel osalemine;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- KiVa-programmi tegevustes osalemine, KiVa ringis osalemine;
- Ettevõtliku Kooli programmi tegevustes osalemine sh kooli jõululaada ja koolikohvikute korraldamine ja sellel osalemine;
- külalisesinejate kaasamine õppetegevuse rikastamiseks jms.
- õpetajate päeval tundide andmine vanemate klasside õpilaste poolt;
- suunates õpilast valima suhtlemisel erinevate osapooltega ja erinevates situatsioonides sobivat ning eakohast suhtlusviisi;
- arenguveestlused õpilaste ja nende vanematega.

MATEMAATIKA-, LOODUSTEADUSTE JA TEHNOLOOGIAALANE PÄDEVUS– suutlikkus kasutada matemaatikale omast keelt, sümboleid, meetodeid koolis ja igapäevaelus; suutlikkus kirjeldada ümbritsevat maailma loodusteaduslike mudelite ja mõõtmisvahendite abil ning teha tõenduspõhiseid otsuseid; mõista loodusteaduste ja tehnoloogia olulisust ja piiranguid; kasutada uusi tehnoloogiaid eesmärgipäraselt.

Pädevusi kujundatakse ainetundides ja järgmiste tegevustega:

- erinevate õppevormide kasutamine (probleemõpe, katsete läbiviimine, ettekanded, rühmatööd, loovtööd, uurimistööd jne);
- ainevaldkondade lõimimine nii ainetundides kui huvitegevuses ja õppekäikudel;
- uurimuslike ülesannete lahendamine;
- matemaatiliste esitusviiside kasutamine erinevates õppeainetes;
- tabelite ja arvjooniste analüüsimine ning koostamine;
- ettevõtlus- ja majandusõppe alased tegevused;
- loodusteaduste, tehnoloogia ja robotika ringi tegevused;
- kooli jõululaada ja koolikohvikute korraldamine ning sellel osalemine.

ETTEVÕTLIKKUSPÄDEVUS– suutlikkus ideid luua ja ellu viia, kasutades omandatud teadmisi ja oskusi erinevates elu- ja tegevusvaldkondades; näha probleeme ja neis peituvaid võimalusi, aidata kaasa probleemide lahendamisele; seada eesmärged, koostada plaane, neid tutvustada ja ellu viia; korraldada ühistegevusi ja neist osa võtta, näidata algatusvõimet ja vastutada tulemuste eest; reageerida loovalt, uuendusmeelselt ja paindlikult muutustele; võtta arukaid riske, rakendada finantskirjaoskust.

Pädevusi kujundatakse ainetundide ja järgmiste tegevustega:

- erinevate õppevormide kasutamine (probleemõpe, katsete läbiviimine, ettekanded, rühmatööd, loovtööd, uurimistööd, projektitööd jne);
- ainevaldkondade lõimimine nii ainetundides kui huvitegevuses ja õppekäikudel;
- ettevõtlus- ja majandusõppe alased tegevused;
- Ettevõtliku Kooli programmi tegevustes osalemine;
- kogemusvahetus ja ühistegevused lastevanematega ja teiste kooli huvigruppidega nt ürituste korraldamine, koolitustel osalemine jmt;
- ühistegevused klassiga;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- omaalgatuslike ühistegevuste korraldamine ja vastutamine võetud kohustuste eest nt kooli jõululaada või koolikohviku korraldamine ja sellel osalemine;
- piirkondlikel ja üle-eestilistel arutlusseminaridel osalemine;
- osalemine õpilasesinduse tegevuses;
- esinemine kooli ja valla üritustel;
- huvitegevuses osalemine;
- koolilehe väljaandmine ning kooli sotsiaalmeediakanalitele sisu loomine;
- 9.klassis valikaine karjäär ja kodumajandus.

DIGIPÄDEVUS– suutlikkus kasutada uuenevat digitehnoloogiat toimetulekuks kiiresti muutuvast ühiskonnas nii õppimisel, kodanikuna tegutsedes kui ka kogukondades suheldes; leida ja säilitada digivahendite abil infot ning hinnata selle asjakohasust ja usaldusväärsust; osaleda digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel; kasutada probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid, suhelda ja teha koostööd erinevates digikeskkondades; olla teadlik digikeskkonna ohtudest

ning osata kaitsta oma privaatsust, isikuandmeid ja digitaalset identiteeti; järgida digikeskkonnas samu moraali- ja väärtuspõhimõtteid nagu igapäevaelus.

Pädevusi kujundatakse ainetundide ja järgmiste tegevustega:

- informaatika tunnid kõikides kooliastmetes;
- erinevate digivahendite ja -keskkondade turvaline kasutamine sh uurimis-, loovtööde jms kirjutamisel;
- digivahendite ja -keskkondade kasutamine ürituste korraldamisel ja kajastamisel;
- kirjalike tööde nõuetekohane vormistamine;
- meediaõpetuse korraldamine;
- e-õppepäevade ja iseseisva õppe päevade korraldamine;
- robotikaringi tegevus ja nutiõpilasena “Klass+ Nutika digipöörde” projekti algatusel tegutsemine;
- *online*-konkurssidel ja võistlustel osalemine;
- tehnoloogiaõpetuse tundides CAD joonestamine, 3D modelleerimine, CNC seadmete töö (3D print, CNC freesimine).

4.2. Õpilastes kujundatavad valdkonnapädevused

Lähedase eesmärgiseade ja õppesisuga õppeained moodustavad ainevaldkonna. Ainevaldkonna õppeainete õpetamise peamine eesmärk on vastava valdkonnapädevuse kujunemine, mida toetavad õppeainete eesmärgid ja õpitulemused. Valdkonnapädevuse kujunemist toetavad lõiming teiste ainevaldkondade õppeainetega ning tunni- ja kooliväline tegevus. Valdkonnapädevuste kirjeldused on esitatud ainevaldkondade kavades. Kooliastmetes taotletavad pädevused

Kooliastmetes taotletavad pädevused kirjeldavad kokkuvõtvalt õpilase arengut eakohaste üldpädevuste ja valdkonnapädevuste ning õpitulemuste omandatuse kaudu.

I kooliastmes taotletavad pädevused

Esimese kooliastme lõpus õpilane:

- peab lugu oma perekonnast, klassist ja koolist; on viisakas, täidab lubadusi; teab, et kedagi ei tohi naeruvääristada, kiusata ega narrida; oskab kaaslast kuulata, teda tunnustada;

- tahab õppida, tunneb rõõmu teadasaamisest ja oskamisest, oskab õppida üksi ning koos teistega, paaris ja rühmas, oskab jaotada aega õppimise, harrastustegevuse, koduste kohustuste ning puhkamise vahel;
- teab oma rahvuslikku kuuluvust ning suhtub oma rahvusesse lugupidavalt;
- oskab end häälestada ülesandega toimetulemisele ning oma tegevusi ülesannet täites mõtestada; oskab koostada päevakava ja seda järgida;
- suudab tekstidest leida ja mõista seal sisalduvat teavet (sealhulgas andmeid, termineid, tegelasi, tegevusi, sündmusi ning nende aega ja kohta) ning seda suuliselt ja kirjalikult esitada;
- mõistab ja kasutab õpitavas võõrkeeles igapäevaseid äraõpitud väljendeid ja lihtsamaid fraase;
- arvutab ning oskab kasutada mõõtmiseks sobivaid abivahendeid ja mõõtühikuid erinevates eluvaldkondades eakohaseid ülesandeid lahendades;
- oskab loodust hoida;
- oskab sihipäraselt vaadelda, erinevusi ja sarnasusi märgata ning kirjeldada; oskab esemeid ja nähtusi võrrelda, ühe-kahe tunnuse alusel rühmitada ning lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti lugeda;
- oskab kasutada lihtsamaid arvutiprogramme ning kodus ja koolis kasutatavaid tehnilisi seadmeid;
- austab oma kodupaika, kodumaad ja Eesti riiki, tunneb selle sümboleid ning täidab nendega seostuvaid käitumisreegleid;
- oskab ilu märgata ja hinnata; hindab loovust ning tunneb rõõmu liikumisest, loovast eneseväljendusest ja tegevusest;
- hoiab puhtust ja korda, hoolitseb oma välimuse ja tervise eest ning tahab olla terve;
- oskab ohtlike olukordi vältida ja ohuolukorras abi kutsuda, oskab ohutult liigelda;
- teab, kelle poole erinevate probleemidega pöörduda, ning on valmis seda tegema.

II kooliastmes taotletavad pädevused

Teise kooliastme lõpus õpilane:

- hindab harmoonilisi inimsuhteid, mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena; peab kinni kokkulepetest, on usaldusväärne ning vastutab oma tegude eest;

- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, oskab suunamise abil kasutada eakohaseid õpivõtteid (sealhulgas paaris- ja rühmatöövõtteid) olenevalt õppeülesande iseärasustest;
- väärtustab oma rahvust ja kultuuri teiste rahvuste ning kultuuride seas, suhtub inimestesse eelarvamusteta, tunnustab inimeste, vaadete ja olukordade erinevusi ning mõistab kompromisside vajalikkust;
- oskab oma tegevust kavandada ja hinnata ning tulemuse saavutamiseks vajalikke tegevusi valida ja rakendada, oma eksimusi näha ja tunnustada ning oma tegevust korrigeerida;
- oskab oma arvamust väljendada, põhjendada ja kaitsta, teab oma tugevaid ja nõrku külgi ning püüab selgusele jõuda oma huvides;
- oskab mõtestatult kuulata ja lugeda eakohaseid tekste, luua eakohasel tasemel keeleliselt korrektseid ning suhtlussituatsioonile vastavaid suulisi ja kirjalikke tekste ning mõista suulist kõnet;
- tuleb vähemalt ühes võõrkeeles toime igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsesest ja lihtsat infovahetust tuttavatel rutiinsetel teemadel;
- on kindlalt omandanud arvutus- ja mõõtmisoscuse ning tunneb ja oskab juhendamise abil kasutada loogikareegleid ülesannete lahendamisel erinevates eluvaldkondades;
- väärtustab säästvat eluviisi, oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi ja hankida loodusteaduslikku teavet, oskab looduses käituda, huvitub loodusest ja looduse uurimisest;
- oskab kasutada arvutit ja internetit suhtlusvahendina ning oskab arvutiga vormistada tekste;
- oskab leida vastuseid oma küsimustele, hankida erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendada, kasutada ja edastada; oskab teha vahet faktil ja arvamusel;
- tunnetab end oma riigi kodanikuna ning järgib ühiselu norme;
- väärtustab kunstiloomingut ning suudab end kunstivahendite abil väljendada;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;
- on leidnud endale sobiva harrastuse ning omab üldist ettekujutust töömaailmast.

III kooliastmes taotletavad pädevused

Kolmanda kooliastme lõpus õpilane:

- tunneb üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires;
- tunneb ja austab oma keelt ja kultuuri ning aitab kaasa eesti keele ja kultuuri säilimisele ja arengule. Omab ettekujutust ja teadmisi maailma eri rahvaste kultuuridest, suhtub teistest rahvustest inimestesse eelarvamustevabalt ja lugupidavalt;
- on teadmishimuline, oskab õppida ja leida edasiõppimisvõimalusi, kasutades vajaduse korral asjakohast nõu;
- on ettevõtlik, usub iseendasse, kujundab oma ideaale, seab endale eesmärgid ja tegutseb nende nimel, juhib ja korrigeerib oma käitumist ning võtab endale vastutuse oma tegude eest;
- suudab end olukorda ja suhtluspartnereid arvestades kõnes ja kirjas selgelt ja asjakohaselt väljendada, mõista ja tõlgendada erinevaid tekste, tunneb ja järgib õigekirjareegleid;
- valdab vähemalt üht võõrkeelt tasemel, mis võimaldab igapäevastes olukordades suhelda kirjalikult ja suuliselt ning lugeda ja mõista eakohaseid võõrkeelseid tekste;
- suudab lahendada igapäevaelu erinevates valdkondades tekkivaid küsimusi, mis nõuavad matemaatiliste mõttemetodite (loogika ja ruumilise mõtlemise) ning esitusviiside (valemite, mudelite, skeemide, graafikute) kasutamist;
- mõistab inimese ja keskkonna seoseid, suhtub vastutustundlikult elukeskkonda ning elab ja tegutseb loodust ja keskkonda säästes;
- oskab esitada loodusteaduslikke küsimusi, nende üle arutleda, esitada teaduslikke seisukohti ja teha tõendusmaterjali põhjal järeldusi;
- suudab tehnikamaailmas toime tulla ning tehnikat eesmärgipäraselt ja võimalikult riskita kasutada;
- on aktiivne ja vastutustundlik kodanik, kes on huvitatud oma kooli, kodukoha ja riigi demokraatlikust arengust;
- suudab väljendada ennast loominguliselt, peab lugu kunstist ja kultuuripärandist;
- väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi ning on füüsiliselt aktiivne;
- mõtleb süsteemselt, loovalt ja kriitiliselt, on avatud enesearendamisele.

4.3. Pädevuste kujundamine lihtsustatud õppes

- 1) Lihtsustatud õppele kohaldatakse Ahja Kooli õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatusesmärke ning pädevusi, arvestades järgmisi rõhuasetusi:
- õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast;
  - õpilane armastab Eestimaad;
  - õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
  - õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt õigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
  - õpilane tunneb terveid eluviise ning püüab neid järgida;
  - õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja püüab tegutseda keskkonda säästes;
  - õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
  - õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nõu küsida, otsustada ja vastutust kanda;
  - õpilane on valmis koostööks;
  - õpilane mõistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida;
  - õpilane oskab mõista kõnet, kuulata ja vaadelda;
  - väärtustab praktilist tööd ja omandab valmisoleku kutseõppeks;
  - õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

Taotletavad üldpädevused 1.–2. klassis

2. klassi lõpuks õpilane:

- tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena;
- osaleb klassi ühistegevuses;
- kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslastele;
- kuulab ja vastab küsimustele; väljendab ennast 3–4-sõnaliste lihtlausetega;
- eristab oma-võõrast-ühist;
- hoiab korras oma välimuse; hoiab puhtust ja korda; hoiab korras oma koolitarbed;
- leiab täiskasvanu suunamisel paberilehelt ja raamatu leheküljelt vajalikku teavet;
- täidab ülesanded koostegevuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piirides suulise korralduse kohaselt;
- viib kokku eseme, selle kujutise ja keelelise väljendi; tunneb kirjelduse järgi ära tuttavaid esemeid ja nähtusi;

- vaatleb ning võrdleb täiskasvanu juhendamisel esemeid ja nähtusi; järjestab ja rühmitab esemeid ning nende kujutisi ühe-kahe tajutava tunnuse (kuju, suuruse, värvuse) alusel;
- loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa;
- arvutab õpitud arvuvalla piires ning mõõdab täiskasvanu abiga;
- tunneb rõõmu liikumisest, loovast ja käelisest tegevusest;
- käitub õpitud oskuste piires viisakalt, ohutult ja ümbrust hoidvalt; hindab oma ja teiste käitumist *õige/vale, meeldib/ei meeldi* tasandil.

Taotletavad üldpädevused 6.–7. klassis

7. klassi lõpuks õpilane:

- mõistab oma rolli pereliikmena, sõbrana, kaaslasena ja õpilasena ning käitub vastavalt rollile; peab kinni kokkulepetest;
- oskab kaaslast kuulata ja teda tunnustada; oskab oma arvamust rahulikult väljendada ja selgitada; mõistab, et inimesed ja seisukohad võivad olla erinevad;
- oskab keskenduda õppeülesannete täitmisele, kasutab omandatud õpivõtteid ja tuttavaid abivahendeid;
- oskab koostada päevakava ja seda järgida; mõistab töö vajalikkust;
- oskab märgata õppetöös tekkivaid raskusi, küsib vajaduse korral abi ja kasutab seda;
- oskab oma tegevust õppesituatsioonis kavandada, vajalikke tegevusi valida ja rakendada, tulemust kontrollida ja hinnata;
- vaatleb sihipäraselt, võrdleb ning rühmitab esemeid ja nähtusi; kirjeldab neid tugisõnade abil; teeb järeldusi; loeb lihtsat plaani, tabelit, diagrammi ja kaarti;
- loeb õpitud teksti ladusalt, leiab teavet oma teadmiste vastavatest tekstidest ning esitab seda suuliselt ja kirjalikult vastavalt õpitud oskustele;
- arvutab ja mõõdab õpitud oskuste piires;
- oskab kasutada arvutit ja interneti suhtlus- ja õppevahendina;
- hindab objektiivselt kaaslaste käitumist, saab aru iseloomude ja võimete erinevustest; lahendab konflikte rahumeelselt;
- oskab kirjeldada oma käitumist, mõista ja tunnustada oma eksimusi ning vajaduse korral korrigeerida oma käitumist/tegevust;
- väärtustab tervislikke eluviise, on teadlik tervist kahjustavatest teguritest ja sõltuvusainete ohtlikkusest;

- väärtustab säästvat eluviisi, huvitub loodusest ja oskab looduses käituda.

5. LÄBIVATE TEEMADE JA LÕIMINGU RAKENDAMINE

- 1) Läbivad teemad on üld- ja valdkonnapädevuste, õppeainete ja ainevaldkondade lõimingu vahendiks ning neid arvestatakse koolikeskkonna kujundamisel.
- 2) Läbivad teemad on aineülesed ja käsitlevad ühiskonnas tähtsustatud valdkondi ning võimaldavad luua ettekujutuse ühiskonna kui terviku arengust, toetades õpilase suutlikkust oma teadmisi erinevates olukordades rakendada.
- 3) Õppetegevus ja selle tulemused kujundatakse tervikuks lõimingu kaudu. Lõiming toetab õpilaste üld- ja valdkonnapädevuste kujunemist.
- 4) Läbivate teemade õpe ja lõiming realiseerub eelkõige:
  - õppekeskkonna korralduses;
  - aineõppes aineteüleste, klassidevaheliste, ülekooliliste ürituste ja projektide kaudu;
  - valikainete korraldamisel;
  - läbivatest teemadest lähtuvas või õppeaineid lõimivas loovtöös;
  - korraldades võimaluse korral koostööd kooli pidaja, paikkonna asutuste ja ettevõtete, teiste õppe- ja kultuuriasutuste ning kodanikuühendustega klassiväliselt õppetegevust ja huviringide tegevust ning osaledes maakondlikes, üle-eestilistes ja rahvusvahelistes projektides.
- 5) Ahja Koolis toimub läbivate teemade ja lõimingu rakendamine lihtsustatud õppekaval õppijale samadel alustel kui riikliku õppekava alusel õppivatele õppijatele.

5.1. Õpetuses ja kasvatuses käsitletavat läbivad teemad

ELUKESTEV ÕPE JA KARJÄÄRI PLANEERIMINE– taotletakse õpilase kujunemist isiksuseks, kes on valmis õppima kogu elu, täitma erinevaid rolle muutuvast õpi-, elu- ja töökeskkonnas ning kujundama oma elu teadlike otsuste kaudu, sealhulgas tegema sobivaid haridus- ja tööalaseid valikuid.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
-------------	--------------	---------------

<p>Aidatakse õpilasel kujundada positiivset hoiakut õppimisse ning toetatakse esmaste õpioskuste omandamist.</p>	<p>Aidatakse õpilasel kujundada empaatiavõimet ning suhtlemis- ja enesekontrollioskusi.</p> <p>Keskendatakse õpilase sotsiaalsetele ja toimetulekuoskustele ning oma võimete arendamisele.</p>	<p>Keskendatakse õpilase võimete, huvide, vajaduste ja hoiakute teadvustamisele, õpioskuste arendamisele.</p> <p>Esmaste kutsevalikutega seostamisel juhitakse õpilasi mõtlema oma võimalikele tulevastele tegevusvaldkondadele ja eeldustele.</p>
--	--	--

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- mängulised tegevused;
- elukutsete tutvustamine ja seos igapäevaeluga;
- ettevõtete külastamine;
- majandusõpe;
- karjäärinõustamine;
- osalemine töövarjupäevadel, gümnaasiumide ja kutseõppeasutuste lahtiste uste päevadel ning messide külastamine;
- õpetajate päev - tunde annavad vanemate klasside õpilased;
- huviringid;
- arenguvestlused;
- külalisesinejate kaasamine;
- erinevate õppevormide kasutamine (sh projektid);
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga;
- õpilasesinduse korraldatud üritused;
- 9.klassis valikaine karjäär ja kodumajandus.

KESKKOND JA JÄTKUSUUTLIK ARENG– taotletakse õpilase kujunemist sotsiaalselt aktiivseks, vastutustundlikuks ja keskkonnateadlikuks inimeseks, kes hoiab ja

kaitseb keskkonda ning väärtustades jätkusuutlikkust, on valmis leidma lahendusi keskkonna- ja inimarengu küsimustele.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Tuginetakse õpilase kogemustele, igapäevaelu nähtustele ning looduse vahetule kogemisele.	Keskendutakse peamiselt koduümbruse ja Eesti keskkonna-probleemide käsitlemisele.	Keskendutakse kohalike ning globaalsete keskkonnaprobleemide käsitlemisele.
Taotletakse õppe ja kasvatusena õpilase keskkonnataju kujunemist.	Õpilane õpib toimima keskkonda hoidvalt.	Kujundatakse õpilaste arusaama loodusest kui terviksüsteemist ning inimese sõltuvusest loodusvaradest ja ressurssidest.
Suunatakse õpilast ressursse säästlikult kasutama ja taaskasutama.	Suunatakse õpilast ressursse säästlikult kasutama ja taaskasutama.	Luuakse eeldused vastutustundliku ning säästva suhtumise kujunemiseks. Suunatakse õpilast ressursse säästlikult kasutama ja taaskasutama.

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- õuesõpe;
- õppekäigud ja matkad;
- temaatilised tunnid ja kooli üritused, sh heakorratööd kooli ümbruses;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga;
- tegevused loodusingis;
- koostöö RMK, KIK-i, Keskkonnaameti ja Loodusmuuseumiga;
- osalemine loodusainete olümpiaadil ja koolivälistel õpilasüritustel;
- osalemine TEHA tegevustes;

- keskkonnateemadele pühendatud projektinädala korraldamine;
- koolikohvikute läbiviimisel eelistame korduvkasutatavaid nõusid ja sorteerime prügi.

KODANIKUALGATUS JA ETTEVÕTLIKKUS– taotletakse õpilase kujunemist aktiivseks ning vastutustundlikuks kogukonna- ja ühiskonnaliikmeks, kes mõistab ühiskonna toimimise põhimõtteid ja mehhanisme ning kodanikualgatuse tähtsust, tunneb end ühiskonnaliikmena ning toetub oma tegevuses riigi kultuurilistele traditsioonidele ja arengusuundadele.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Pakutakse õpilasele koostöö ja ühiste otsuste tegemise kogemusi.	Toetatakse õpilase initsiatiivi ning ühisalgatust.	Keskendutakse ühiskonna eri sektorite (avaliku, tulundus- ja mittetulundussektori) toimimisele ning nende seostele. Tähtsustatakse riigi demokraatliku valitsemise korraldust ning üksikisiku või huvirühma rolli kohaliku ja ühiskonna tasandi otsuste tegemisel.

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- vabatahtlik tegevus, talgutöö, ürituste korraldamine (näiteks isetehtud jõulukaartide toimetamine kohalikele asutustele, koolikohviku korraldamine, lasteaias esinemine vmt);
- innustatakse iseseisvalt tegutsema ühise eesmärgi nimel ning võtma sellega kaasnevat vastutust ja kohustusi;
- suunatakse õpilasi leidma probleemidele lahendusi ning aidatakse neil kogeda koostöö kasulikkust;

- tutvustatakse kodukandi ettevõtteid, noorteühinguid, vabatahtlikke organisatsioone;
- külalisesinejate kaasamine õppetegevuse rikastamiseks;
- ettevõtlus- ja majandusõppe alased tegevused;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- õppekäigud;
- temaatilised tunnid ja kooliüritused;
- osalemine Ettevõtliku Kooli programmi tegevustes;
- osalemine KiVa-programmi tegevustes;
- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga;
- õpilasesinduse korraldatud üritused (jõululaat, õpetajate päeva läbiviimine jms);
- koolilehe väljaandmine;
- koolikohvikute läbiviimine.

KULTUURILINE IDENTITEET– taotletakse õpilase kujunemist

kultuuriteadlikuks inimeseks, kes mõistab kultuuri osa inimeste mõtte- ja käitumislaadi kujundajana ning kultuuride muutumist ajaloo vältel, kellel on ettekujutus kultuuride mitmekesisusest ja kultuuriga määratud elupraktikate eripärast ning kes väärtustab omakultuuri ja kultuurilist mitmekesisust ning on kultuuriliselt salliv ja koostööaldis.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Kujundatakse meie kultuuris tunnustatud käitumisharjumusi.	Kujundatakse õpilase positiivseid hoiakuid erinevate kultuuride ja inimeste suhtes.	Aidatakse õpilastel mõista, et omaenda tugev kultuuriline identiteet toetab teda teistes kultuurides
Kujundatakse positiivset suhtumist erinevatesse tavadesse, kommetesse, kultuuridesse.	Õpitakse respektierima erisusi ja hindama neid kui kultuurilist mitmekesisust ning kultuuride vastastikuse rikastamise vahendit.	orienteerumisel.

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- õppetöös eri kultuure käsitlevate filmide, raamatute, internetis leiduva materjali kasutamine;
- kultuuriüritustel osalemine;
- rahvakalendri ja riiklike tähtpäevade tähistamine;
- adventiaja tähistamine;
- kooli kodukorra ja üldtunnustatud normide järgimine;
- õpilastööde näituse korraldamine iga trimestri lõpus ja Kunstiblogis;
- üle-eestilistel teemanädalatel ja konkurssidel osalemine;
- kooli aupäeva tähistamine;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- osalemine Ahja raamatukogu, noortekeskuse ja kultuurimaja üritustel;
- külalisesinejate kaasamine õppetegevuse rikastamiseks;
- õppekäikude, huvitegevuse korraldamine;
- esinemisoskuse arendamine ja toetamine;
- Tuglase omaloomingukonkursi korraldamine ja almanahhi “Illimar sammu” väljaandmine;
- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga;
- koolilehe väljaandmine.

TEABEKESKKOND JA MEEDIAKASUTUS– taotletakse õpilase kujunemist teadlikuks ja analüüsivaks inimeseks, kes tajub ja teadvustab adekvaatselt ümbritsevat teabekeskkonda, suudab meediamaaailma sisu ja allikaid kriitiliselt analüüsida ja kasutada, tunnustab autorlust, oskab luua kvaliteetset meediasisu, arvestades oma eesmärke ja ühiskonnas omaksvõetud suhtlemise norme, ning toimib turvaliselt ja vastutab oma käitumise eest end ümbritsevas teabekeskkonnas.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Harjutakse õpetaja abil ja kaaslaste toel kirjeldama oma tegevust teabekeskkonnas.	Keskendutakse avalikus ja privaatses ruumis toimimisele	Õpitakse mõistma ja analüüsima meedia rolli ühiskonnas.

<p>Õpitakse mõistma õpilasele suunatud teadete suhtluseesmärki ning eristama olulist ebaolulisest.</p> <p>Harjutakse mõistma seaduspärasusi privaatses ja avalikus ruumis, sealhulgas internetis suhtlemisuskuste kujundamine.</p> <p>Pööratakse rohkem tähelepanu eakohasele meediakasutusele.</p>	<p>seaduspärasustele ning põhiliste kommunikatsiooni vormide tundmaõppimisele.</p> <p>Õpilane harjub internetis eristama avalikku ja isiklikku ala ning valib selle põhjal sobiva suhtlusviisi.</p> <p>Harjutakse lugema ja kuulama teavet kriitiliselt.</p>	<p>Senisest olulisemaks muutub teabe usaldusväarsuse kriitiline hindamine, kuna õpilane hakkab leitud teavet järjest rohkem kasutama isiklike otsuste tegemiseks (nt õppimisvõimalusi valides).</p> <p>Õpetus ja kasvatustöö aitavad õpilasel mõista internetis leiduvaid võimalusi ja iseseisev teabeotsing muutub õpilasele harjumuspäraseks.</p> <p>Läbiva teema käsitlemine loob võimalused analüüsida meediaga seotud probleemolukordi (eraelu puutumatus, väärteabe edastamine, huvide kahjustamine, vms).</p>
---	--	--

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga;
- KiVa programmi tegevustes osalemine;
- meediaõpetuse korraldamine;
- veebitundide korraldamine;
- e-õppepäevade ja iseseisva õppe päevade korraldamine;

- koolilehe väljaandmine, sotsiaalmeediakanalitesse sisu loomine.

TEHNOLOOGIA JA INNOVATSIOON– taotletakse õpilase kujunemist uuendusaltiks ja nüüdisaegseid tehnoloogiaid eesmärgipäraselt kasutada oskavaks inimeseks, kes tuleb toime kiiresti muutuvast tehnoloogilises elu-, õpi- ja töökeskkonnas.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Õpitakse tundma infotehnoloogia kasutamise põhivõtteid, õpitakse vormistama arvutiga kirjalikke töid.	Põhineb eelkõige kooli ja õppetööga seonduvatel praktilistel ülesannetel, mis eeldavad tehnoloogia kasutamist.	Kujundatakse IKT rakendamise pädevusi igapäevaelus ja õpingutes.

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- informaatika tunnid;
- digivahendite ja -keskkondade kasutamine ürituste korraldamisel ja kajastamisel;
- robootikaringi tegevus ja osalemine “Klass+ Nutikas digipööre” projekti tegevustes;
- erinevate digivahendite ja -keskkondade turvaline kasutamine;
- meediaõpetuse korraldamine;
- e-õppepäevade ja iseseisva õppe päevade korraldamine;
- virtuaaltundide korraldamine;
- online-konkurssidel ja võistlustel osalemine;
- üritusesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- tehnoloogiaõpetuse tundides CAD joonestamine, 3D modelleerimine, CNC seadmete töö (3D print, CNC freesimine).

TERVIS JA OHUTUS– taotletakse õpilase kujunemist vaimselt, emotsionaalselt, sotsiaalselt ja füüsiliselt terveks ühiskonnaliikmeks, kes on võimeline järgima tervislikku eluviisi, käituma turvaliselt ning kaasa aitama tervist edendava turvalise keskkonna kujundamisele.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
<p>Kujundatakse tervislikke eluviise.</p> <p>Kujundatakse õppijale eakohased teadmised ja oskused füüsilise, vaimse ning sotsiaalse tervise valdkonnas.</p> <p>Kujundatakse ohutuid käitumisviise.</p>	<p>Kujundatakse tervislikke eluviise; teostatakse elulähedast õpet.</p> <p>Pööratakse tähelepanu riskikäitumise ärahoidmisele ja ohu tunnetamisele (käitumine, millega kaasnevad vigastused, sõltuvust tekitavate ainete tarvitamine, nutisõltuvus, küberkiusamine, väärkohtlemine, ebatervislik toitumine, vähene kehaline aktiivsus ja kehaline ülekoormus).</p>	<p>Pööratakse tähelepanu tervist ja ohutust väärtustavate hoiakute kujundamisele ning ohutu käitumise oskuste arendamisele.</p>

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- sportlikud ühisüritused: matkad ja orienteerumismängud;
- õpilasesinduse sisustatud vahetunnid;
- liikluskasvatuse teemade käsitlemine;
- osalemine KEAT- programmis;
- osalemine KiVa-programmi tegevustes;
- osalemine SPIN-programmi tegevustes;
- osalemine TEHA võrgustiku tegevustes;
- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga, arenguveestlustel;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- külalisesinejate ja -treenerite kutsumine;
- kehalise aktiivsuse ja muud tervisega seotud huviringid;
- tervisliku ampsu vahetunnid hommikupoolikul;

- aktiivse vahetunni veetmise võimalused (terviserada, ronimissein, madalseiklusrada mõisapargis, viibimine õues jne);
- koostöö Politsei- ja Piirivalveametiga, Päästeametiga, Punase Risti ja Kaitseliiduga;
- evakuatsiooniõppused.

VÄÄRTUS JA KÕLBLUS – taotletakse õpilase kujunemist kõlbeliselt arenenud inimeseks, kes tunneb ühiskonnas üldtunnustatud väärtusi ja kõlbluspõhimõtteid, järgib neid koolis ja väljaspool kooli, ei jää ükskõikseks, kui neid eiratakse, ning sekkub vajaduse korral oma võimaluste piires.

Läbiva teema käsitlemine

I kooliaste	II kooliaste	III kooliaste
Keskendutakse iseenda tundmaõppimisele, heade kommete omandamisele ja keskkonna kujundamisele, kus peetakse oluliseks õiglust, ausust, hoolivust, sallivust, inimväärikust, lugupidamist enda ja teiste vastu.	Mõtestatakse kõlbelisi norme ning kujundatakse sallivust ja lugupidamist erinevate inimeste vastu. Taotletakse erinevaid vaatenurki pakkuva käsitlusega õpilase isiklike seisukohtade kujunemist. Suhtutakse õpilase mõttelearendustesse paindlikult, võimaldades põhjendada oma arvamust.	Tuutakse selgemalt esile erinevaid väärtushinnanguid. Juhitakse õpilasi arutlema väärtuste ja kõlbelisuse teemade üle, võrdlema ja põhjendama erinevaid seisukohti, lähtudes rahvusliku, rassilise ja soolise võrdõiguslikkuse põhimõtetest.

Teema käsitlemist toetavad tegevused:

- kooli kodukorra ja üldtunnustatud normide järgimine;
- teemade käsitlemine koos klassijuhatajaga, arenguestlustel;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine;
- osalemine KiVa-programmi tegevustes;

- osalemine SPIN-programmi tegevustes;
- väärtuskasvatuse ringitundide korraldamine 1. klassis;
- külalisesinejate kaasamine teema käsitlemiseks;
- üle-eestilistel teemanädalatel osalemine;
- õppekäikude korraldamine ja nendel Ahja Kooli väarikas esindamine;
- kooli aupäeva tähistamine;
- õpilaste tunnustamine;
- rahvakalendri ja riiklike tähtpäevade tähistamine;
- vanemate jt huvigruppide kaasamine erinevatesse kooli tegevustesse.

5.2.Liikluskasvatuse teemad ja nende käsitlemine

- 1) Ahja Koolis on liikluskasvatuse eesmärk kujundada üksteisega arvestavaid liiklejaid, kellel on
  - ohutu liiklemise harjumused;
  - oskus tajuda liikluskeskkonda ning hoiduda teisi liiklejaid ohustavalt ja liiklust takistavalt käitumisest;
  - teadmised ja oskused, mis toetavad nende endi ja teiste liiklejate toimetulekut ning ohutust mitmesugustes liiklusolukordades nii jalakäija, sõitja kui ka juhina.
- 2) Ahja Kooli liikluskasvatuse teemad on seotud õppekava läbiva teemaga „Tervis ja ohutus“ ja Transpordiameti esitatud soovitustega liikluskasvatuse osas.
- 3) Liikluskasvatuse käigus:
  - õpetatakse last tema arengust lähtudes ära tundma ja märkama erinevaid ohuallikaid liikluses, tajuma nende olemust ja võimalikku tekkemehhanismi;
  - arendatakse ja kujundatakse lapse teadmisi ja oskusi, mis on vajalikud liiklemiseks jalakäija, sõitja ja juhina ning mis toetavad lapse toimetulekut ja ohutust;
  - õpetatakse last kasutama ohutust tagavaid ja suurendavaid kaitsevahendeid (helkur, turvavöö, jalgratturi kiiver, põlve- ning küünarnukikaitsmed jm);
  - kujundatakse lapse oskusi käitumiseks ja valikute tegemiseks ohuolukorras, sealhulgas vajaliku abi kutsumiseks.
- 4) Ahja Koolis toetavad liikluskasvatust järgmised tegevused:
  - teema käsitlemine koos klassijuhatajaga;
  - helkurite kontroll ÕE poolt ja helkurite jagamine;

- praktiline õppus 1. klassis Lõuna prefektuuri esindajatega;
- koostöö Politsei- ja Piirivalveametiga;
- osalemine KEAT-programmis;
- jalgratturi koolitus võimalusel 3.trimestril ringitunnina (jalgrattalubade tegemine);
- osalemine Transpordiameti korraldatavates projektides;
- õppekäigud ja õuesõpe;
- üritustesarja Mõ-Su-Li korraldamine, sellel aktiivne osalemine.

Liikluskasvatus I kooliastmes

1. Liikluskasvatuse sisuks on jalakäija ja jalgratturi ohutu liiklemise, käitumise ja liikluses toimetuleku õpetamine, lähtudes eelkõige lapse koduümbruse liikluskeskkonnast.
2. I kooliastme õpilane osaleb liiklejana erinevates liikluskeskkondades nii täiskasvanuga kui iseseisvalt peamiselt jalakäija ning autos ja ühistranspordis kaassõitjana.
3. Liikluskasvatusega taotletakse, et esimese kooliastme lõpuks õpilane:
  - teab hädaabinumbrit 112;
  - lähtuvalt kodukohast pööratakse erilist tähelepanu kooliümbruses olevatele liiklusohutlikele kohtadele;
  - oskab kirjeldada turvavöö vajalikkust;
  - kinnitab autos ja bussis turvavöö;
  - saab aru, miks on helkuriga liiklemine ohutum;
  - kannab kergliiklejana halva nähtavuse korral ja pimedal ajal liigeldes õigesti kinnitatud helkurit või muud valgusallikat, mis aitab ennast nähtavaks teha;
  - saab aru kiivri kandmise vajalikkusest jalg- ja tõukerattaga, tasakaaluliikuri jms sõitmisel ning kannab kiivrit;
  - oskab selgitada, millised kohad liikluses on kõndimiseks, müramiseks ja mängimiseks ohulikud;
  - oskab nimetada kõrvaliste tegevustega tegelemise riske;
  - saab aru, et ohutu käitumine liikluses aitab vältida õnnetusi ning valikute korral eelistab käituda ohutult;
  - teab oma kooliteel liiklusohutlike kohti ja olukordi (sh ohutu käitumine transpordivahendist väljumisel, tee ületamisel) ning oskab kavandada liikumisviisi arvestades enda ohutu koolitee;

- saab aru oma eksimustest ning püüab neid edaspidi vältida.

Liikluskasvatus II kooliastmes

1. Liikluskasvatuse sisuks on erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
2. II kooliastme õpilane osaleb liiklejana erinevates liikluskeskkondades enamasti iseseisvalt peamiselt jalakäija ja jalgratturina ning autos ja ühistranspordis kaassõitjana.
3. Liikluskasvatusega taotletakse, et teise kooliastme lõpuks õpilane:
  - teab hädaabinumbrit 112;
  - lähtuvalt kodukohast pööratakse erilist tähelepanu kooliümbruses olevatele liiklusohutlikele kohtadele;
  - kinnitab turvavöö autos ja bussis ning oskab kirjeldada selle vajalikkust;
  - oskab kirjeldada autos peatoe õige kasutamise vajalikkust;
  - oskab põhjendada, miks on oluline liikluses olla nähtav/märgatav, sh miks on helkuriga liiklemine ohutum;
  - kannab kergliiklejana halva nähtavuse korral ja pimedal ajal liigeldes õigesti kinnitatud helkurit või muud valgusallikat; kasutab läbi aasta erinevaid enda nähtavaks tegemise viise (riietus), et eristuda keskkonnast;
  - oskab kiivrit õigesti kasutada;
  - teab seadusega kehtestatud reegleid jalgratastele (tuled, pidurid, helkurid, signaal jms) ja oskab hinnata oma sõiduvahendi korrasolekut;
  - liiklejana märkab ja kirjeldab võimalikke ohtlikke situatsioone erinevates rollides ning liikluskeskkondades;
  - jälgib ja analüüsib enda ning kaaslaste käitumist ohutuse seisukohast, eristab ohtlikku liikluskäitumist (sh ohutu käitumine transpordivahendist väljumisel, tee ületamisel, tegelemine kõrvaliste tegevustega) ohutust liikluskäitumisest ning peab ohutut käitumist oluliseks;
  - käitub ohutult arvestades kaasliiklejate ja ilmastikutingimustega, keskkonnast tulenevate ohtudega, vajadusel sekkub teiste ohutuse tagamiseks;
  - tunneb liiklusreegleid ja –märke oma erinevatest liikleja rollidest lähtudes ning järgib liiklusreegleid erinevates liikluskeskkondades;
  - kavandab enda ohutu koolitee liikumisviisist lähtuvalt.

Liikluskasvatus III kooliastmes

1. Liikluskasvatuse sisuks on erinevate liiklusolukordade selgitamine lapse enda ja teiste liiklejate seisukohalt ning linna ja maapiirkonna teedel ohutu liiklemise õpetamine.
2. III kooliastme õpilane osaleb liiklejana erinevates liikluskeskkondades peamiselt jalakäijana, jalgratturi ja pisimopeedi juhina ning autos, ühistranspordis ja ka noorte seltskonnas kaassõitjana.
3. Liikluskasvatusega taotletakse, et kolmanda kooliastme lõpuks õpilane
  - teab hädaabinumbrit 112;
  - lähtuvalt kodukohast pööratakse erilist tähelepanu kooliümbruses olevatele liiklusohutlikele kohtadele;
  - oskab välja tuua seoseid turvavöö kasutamise, kiiruse ja kokkupõrke vahel;
  - oskab põhjendada ja analüüsida turvavahendite (turvavöö, kiiver, peatugi) kasutamise vajalikkust;
  - oskab kirjeldada helkuri toimimise (peegelduvuse) põhimõtet ning selgitada helkuri kandmise vajadust;
  - teab seadusega kehtestatud nõudeid sõiduvahenditele (tuled, pidurid, helkurid, signaal jms) ja oskab hinnata oma sõiduvahendi korrasolekut;
  - kinnitab autos, taksos ja bussis turvavöö;
  - kannab kergliiklejana halva nähtavuse korral või pimedal ajal liigeldes õigesti kinnitatud helkurit või muud valgusallikat; kasutab kergliiklejana läbi aasta erinevaid enda nähtavaks tegemise ja keskkonnast eristumise viise (riietus);
  - kasutab jalgratturina ja pisimopeedijuhina kiivrit õigesti;
  - reguleerib autos istudes oma peatoe õigele kõrgusele;
  - sekkub sobival viisil ja ennastsäästvalt ohuolukorra ärahoidmiseks, kui kaaslase käitumine oma või teiste elu ohtu seab, oskab tähelepanu juhtida teiste ohtlikule käitumisele liikluses;
  - saab aru, et ohutu käitumine liikluses aitab vältida õnnetusi, valikute korral eelistab käituda ohutult ning teeb soovitusi ohtudest hoidumiseks;
  - võrdleb erinevaid marsruute ja liiklemisviise arvestades erinevaid aspekte (odavus, kiirus, pikkus, ohutus) ning valib endale kõige sobivama liikleja rolli vaatepunktist ja erinevatest liikluskeskkondadest lähtuvalt.

6. ÕPPEKORRALDUS

6.1. Õppekorralduse alused

- Ahja Kooli kooliastmed on:
  - I kooliaste 1.–3. klass;
  - II kooliaste 4.–6. klass;
  - III kooliaste 7.–9. klass.
- Ahja Kooli õppekeel on eesti keel.
- Õppeaasta kestab 1. septembrist järgmise aasta 31. augustini. Õppeaastas on vähemalt 175 õppepäeva. Lõpueksami toimumise päeval ja vähemalt kahel päeval enne seda 9. klassil õppetunde ei toimu, need päevad loetakse õppepäevade hulka.
- Ahja Koolis on õppeaasta jaotatud kolmeks trimestriks:
  - I trimester 01.09-24.11.2023
  - II trimester 25.11.2023-08.03.2024
  - III trimester 09.03-12.06.2024
- Õppeaastas on viis vaheaega.
- Kõiki klassile määratud õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, va 9. klassi tehnoloogia, käsitöö ja kodundus, 5.-9.kl muusikaõpetus ja 4.klassi tehnoloogia.
- Lihtsustatud õppel olevad õpilased õpivad põhiaineid eriklassis (liitklass). Muusika, kehalise kasvatuse, tehnoloogiaõpetuse ning käsitöö ja kodunduse tunnid toimuvad koos tavaklassiga.
- Õppe ja kasvatuse peamiseks vormiks on õppetund. Kooli õppe- ja kasvatustöö on korraldatud tunniplaanil alusel.
- Õppetund on kooli päevakavas või õpilasele koostatud individuaalses õppekavas juhendatud õppeks ettenähtud ajavahemik. Õppetunni arvestuslik pikkus on 45 minutit. Õppetund vaheldub vahetunniga, mille pikkus on vähemalt kümme minutit iga õppetunni kohta.
- Õppetöö võib toimuda ka teistes õppevormides: õppekäik /-ekskursioon, projekt-, õues-, muuseumiõpe, spordi- või matkapäev, e-õppepäev (õpilased õpivad väljaspool kooli, vajadusel õpetaja juhendab kasutades digivahendeid), iseseisva õppe päev (õpilased teevad juhendite alusel iseseisvat tööd väljaspool kooli), distantsope, iseseisev töö jne.

- Hindamise korraldus on määratletud Ahja Kooli õppekava peatükis 9 ja kooli kodukorras, mis on kättesaadavad kooli kodulehel. Kodukord on kõigile lugemiseks kooli stendil.
- Õppetööga seonduv info on kättesaadav kooli kodulehel ja Stuudiumis.
- Osalise või täieliku ülemineku korral distantsõppele koostab kool vastavaks perioodiks distantsõppe korra õppeplaani, kus kirjeldatakse õppekorraldust distantsõppe perioodil. Õppeplaani avalikustatakse Stuudiumis ja kooli kodulehel. Õppeplaani aluseks on kooli kodukorras kehtestatud õppetöö korraldus distantsõppe perioodil.
- Distantõpe on kooli poolt määratud viisil toimuv õpe, mis on suunatud teadmiste ja oskuste omandamisele digikanaleid kasutades ja iseseisva õppimise oskusi arendades.

6.2. Ainevaldkonnad, kohustuslikud ja valikõppeained ning võõrkeelte valik

6.2.1. Ahja Kooli õppekavas on esitatud järgmised ainevaldkonnad ja neis kirjeldatavad kohustuslike õppeainete ainekavad on:

- keel ja kirjandus: eesti keel, kirjandus;
- võõrkeeled: A-võõrkeel alates 3. klassist (inglise keel), B-võõrkeel alates 6. klassist (vene keel). Õpilasel on võimalik iseseisvalt omandada muud B-võõrkeelt väljaspool kooli, kui on täidetud B-võõrkeele õpitulemused põhikooli riiklikule õppekavale vastavalt. Õpitulemuste saavutamist hindab vastavat keeleõpet pakkuv litsenseeritud teenusepakkuja.
- matemaatika: matemaatika;
- loodusained: loodusõpetus, bioloogia, geograafia, füüsika, keemia;
- sotsiaalsained: inimeseõpetus, ajalugu, ühiskonnaõpetus;
- kunstained: muusika, kunst;
- tehnoloogia: tööõpetus, käsitöö ja kodundus, tehnoloogiaõpetus;
- kehaline kasvatus: kehaline kasvatus.

6.2.2. Valikõppeained on kohustuslikud kõigile Ahja Kooli õpilastele, sest valikõppeained täiendavad riiklikku õppekava ning arendavad kooli eripärast ning väärtustest tulenevaid pädevusi. Valikõppeained on järgmised:

- informaatika - I, II ja III kooliastmes;
- väärtuskasvatus - I kooliastmes;
- majandus - II kooliastmes;
- meedia - II kooliastmes;
- karjäär ja kodumajandus - III kooliastmes;

6.2.3. Lihtsustatud õppekava järgi õppivatele õpilastele õpetatakse võõrkeelena inglise keelt. Võõrkeele õpe algab 5. klassist.

6.2.4. Valikõppeained lihtsustatud õppes on robootika ja informaatika.

6.3. Riikliku õppekava tunnijaotusplaan

6.3.1. Kooliastmete tunnijaotusplaanides on toodud lisaks riikliku õppekava kohustuslikele tundidele lisatunnid ja Ahja Kooli valikõppeainete tunnid. Lisatundide valiku kriteeriumiteks on:

- loodusõpetus 3. klass- lisatund võimaldab teha rohkem praktilisi töid ja läbi praktiliste tööde paremini kinnistada õpitud mõisteid ja seoseid
- kirjandus 5. klass - lisatund aitab suurendada lugemishuvi ja -oskust ning kujundada läbi erinevate tekstide kriitilist mõtlemisvõimet.
- geograafia 7. klass - lisatund võimaldab teha rohkem praktilisi töid ja rakendada IKT oskusi
- matemaatika 5. klass- matemaatikat ei anna klassile enam klassiõpetaja, vaid aineõpetaja, seetõttu lisatund võimaldab lisaks ainealaste oskuste arendamisele ja kinnistamisele pöörata rohkem tähelepanu koostöö kujundamisele, jälgida ja suunata eelkõige õpipädevuse ja suhtluspädevuse kujunemist
- matemaatika 2.klass - lähtuvalt õppijate erisustest vajavad õpilased täiendavat tundi, et tulla toime puudustega nii lugemis- kui arvutamisoskustes.
- matemaatika 4.klass - lisatund toetab õpilaste kohanemist uue õppevaraga ning keerulisemate ülesannetega.

Valikõppeainete tundide valik lähtub kooli õppeaasta eesmärkidest ja visioonist.

6.3.2. Õppekava tunnijaotusplaanis antud lisatundidega ei kaasne riiklikus õppekavas esitatud õpitulemustele ja õppesisule täiendavaid õpitulemusi ja õppesisu. Lisatunnid võimaldavad klassi- või aineõpetajal õpitulemuste saavutamiseks vajalike meetodite valiku kaudu pöörata süvendatud tähelepanu üld- ja valdkonnapädevuste omandamisele.

6.3.3. Ahja kooli riikliku õppekava tunnijaotusplaan 2023.-2024. õppeaastal

	I KOOLIASTE					II KOOLIASTE					III KOOLIASTE				
	K oh us tu sli k	L i s a	1. kl	2. kl	3. kl	K oh us tu sli k	L i s a	4. kl	5. kl	6. kl	K oh us tu sli k	L i s a	7. kl	8. kl	9. kl
Eesti keel	19		7	6	6	11		6	2	3	6		2	2	2
Kirjandus						4+1			2+1	2	6		2	2	2
Inglise keel	3				3	9		3	3	3	9		3	3	3
Vene keel						3				3	9		3	3	3
Matemaatika	10+1		3	3+1	4	13+2		4+1	4+1	5	13		5	4	4
Loodusõpetus	3+1		1	1	1+1	7		2	2	3	2		2		
Geograafia											5+1		1+1	2	2
Bioloogia											5		1	2	2
Inimeseõpetus	2			1	1	2			1	1	2		1	1	
Ajalugu						3			1	2	6		2	2	2
Ühiskonnaõp.						1				1	2				2
Keemia											4			2	2
Füüsika											4			2	2
Muusika	6		2	2	2	4		2	1	1	3		1	1	1
Kunst	4,5		2	1	1,5	3		1	1	1	3		1	1	1
Tööõp.käsitöö tehnoloogiaõp.	4,5		1	2	1,5	5		1	2	2	5		2	2	1
Kehaline kasv	8		2	3	3	8		3	3	2	6		2	2	2
Kohustuslikke tunde kokku:			18	19+1	23+1			22+1	22+2	29			28+1	31	31

V A L I K A I N E D

			1. kl	2. kl	3. kl			4. kl	5. kl	6. kl			7. kl	8. kl	9. kl
Informaatika			1	1	1			1	1				1	1	
Majandus								1	1	1					
Väärtuskasvatus			1												
Meedia									1						
Karjäär ja kodumajandus															1
Valikainetega kokku:			20	21	25			25	27	30			30	32	32

Lubatud maksimaalne nädalakoormus			20	23	25			25	28	30			30	32	32
Vaba				2					1						

Erisuste selgitus:

Kunst 3. klassis: 1. poolaastal 1 tund / 2. poolaastal 2 tundi

Tööõpetus 3. klassis: 1.poolaastal 2 tundi / 2.poolaastal 1 tund

Käsitöö ja tehnoloogiaõpetus 9. klassis: 1. poolaastal 2 tundi / 2. poolaastal tunde ei ole.

Kunst ja tehnoloogiaõpetus 4.klassis: 1.poolaastal 2 tundi kunsti ja 2.poolaastal 2 tundi tehnoloogiaõpetust.

Muusikaõpetus - 5.-9.klassi muusikaõpetuse tunnid toimuvad 2.poolaastal

6.4. Lihtsustatud õppe tunniarvustust

	KLASSID	
	II	VII
KOHUSTUSLIKUD ÕPPEAINED		
eesti keel	9	6
inglise keel	-	2
matemaatika	5	4
loodusõpetus	1	4
ajalugu	-	2
inimeseõpetus	1	2
muusika	1	1
kunst	1	1
kehaline kasvatus	3	2
tööõpetus/ käsitöö ja kodundus/ tehnoloogiaõpetus	2	4
Kokku	23	28
VALIKÕPPEAINED		
robotika	-	1
informaatika	-	1
NÄDALAKOORMUS	23	30

Lubatud maksimaalne nädalakoormus	23	30
--	-----------	-----------

7. HINDAMISE KORRALDUS

7.1. Hindamise põhimõtted

7.1.1. Teadmiste ja oskuste hindamisel lähtutakse

- põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest,
- põhikooli riiklikust õppekavast,
- põhikooli lihtsustatud õppekavast,
- tasemetööde ning põhikooli ja gümnaasiumi lõpueksamite ettevalmistamise ja läbiviimise ning eksamitööde koostamise, hindamise ja säilitamise tingimused ja kord ning tasemetööde, ühtsete põhikooli lõpueksamite ja riigieksamite tulemuste analüüsimise tingimustest ja korrast,
- kooli õppekavast,
- individuaalses õppekavas nõutavatest teadmistest ja oskustest,
- kooli kodukorra nõuetest,
- käesolevast hindamisjuhendist.

7.1.2. Käitumise ja hoolsuse hindamisel lähtutakse

- põhikooli- ja gümnaasiumiseadusest,
- põhikooli riiklikust õppekavast,
- põhikooli lihtsustatud õppekavast,
- kooli õppekavas toodud üldpädevustest,
- kooli kodukorra nõuetest,
- käesolevast hindamisjuhendist.

7.1.3. Õpitulemuste hindamise põhimõtteid ja korda tutvustab õpilastele aineõpetaja oma õppeaines õppeaasta või trimestri algul lähtuvalt aine spetsiifikast.

- Hinnatel võib olla erinev kaal ja kõik hinded ei pea olema järele vastatavad.
- Õpetajal on õigus sätestada, millised hinded on suurema kaaluga ning milliseid saab või ei saa järele vastata.
- Trimestrihinne ja aastahinne ei pea olema hinnete aritmeetiline keskmine.
- Õpetaja arvestab hindamisel õpilase individuaalset arengut ja õppetöös osalemist.

7.1.4. Õpilast, kes õpib individuaalse õppekava järgi, hinnatakse vastavalt individuaalses õppekavas ettenähtud hindamise korrale.

7.2. Hindamise eesmärk

Hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Hindamine on aluseks õppe edasisele kavandamisele.

7.2.1. Teadmiste ja oskuste hindamise eesmärk on:

- toetada õpilase arengut;
- anda tagasisidet õpilase õpitulemuste saavutamise kohta;
- innustada ja suunata õpilast sihikindlalt ja järjepidevalt õppima;
- suunata õpilase enesehinnangu kujunemist, suunata ja toetada õpilast edasise haridustee valikul;
- suunata õpetaja tegevust õpilase õppimise ja individuaalse arengu toetamisel;
- anda alus õpilase järgmise klassi üleviimiseks ning kooli lõpetamise otsuse tegemiseks.

7.2.2. Käitumise ja hoolsuse hindamise eesmärk on:

- suunata õpilast järgima üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme;
- täitma kooli kodukorra nõudeid;
- toetada õpilase arenemist vastutustundlikuks kodanikuks;
- suunata õpilast hoolikalt täitma õppeülesandeid

7.3. Hindamisest teavitamine

- Hinnetest ja hinnangutest teavitamise kord on sätestatud kooli kodukorras.
- Hindamisjuhend on kättesaadav kooli kodulehel ja paber kandjal juhiabi kabinetis.
- Õpetaja teeb sissekanded Stuudiumi e-päevikusse ainetunni toimumise päeval üldjuhul kella 18.00-ks.
- Õpetaja parandab tunnikontrollid ja kontrolltööd üldjuhul järgmiseks ainetunniks. Kirjandite ning mahukamate tööde parandamiseks ja hinnete e-päevikusse kandmiseks on õpetajal aega kuni 5 tööpäeva.
- Õpilased saavad trimestri ning õppeaasta lõppedes paber kandjal klassitunnistuse.

7.4. Kujundav hindamine

- 7.4.1. Kujundava hindamisena mõistetakse õppe kestel toimuvat hindamist, mille käigus analüüsitakse õpilase teadmisi, oskusi, hoiakuid, väärtushinnanguid ja käitumist, antakse tagasisidet õpilase seniste tulemuste ning vajakajäämistele kohta, innustatakse ja suunatakse õpilast edasisele õppimisele ning kavandatakse edasise õppimise eesmärgid ja teed. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab õigel ajal ja võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut.
- 7.4.2. Õppetunni vältel saab õpilane enamasti suulist või kirjalikku sõnalist tagasisidet õppeainet ja ainevaldkonda puudutavate teadmiste ja oskuste (sealhulgas üldpädevuste, kooliastme lõpuks taotletavate teadmiste, oskuste ja hoiakute ning läbivate teemade) kohta. Kogu õppepäeva vältel annavad õpetajad ja teised õppe- ja kasvatusalal töötavad isikud õpilasele tagasisidet, et toetada õpilase käitumise, hoiakute ja väärtushinnangute kujunemist. Kool reageerib juhtumitele, mis on vastuolus üldtunnustatud väärtuste ning heade tavadega.
- 7.4.3. Õpilane kaasatakse enese ja kaaslaste hindamisse, et arendada tema oskust eesmärgi seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel analüüsida ning tõsta õpimotivatsiooni.
- 7.4.4. Kujundava hindamise ühe vahendina võib kasutada õpimappi. Õpimapp õppimise päevikuna sisaldab nii õppetöid kui ka tööde analüüsi ja tagasisidet. Õpimappe võib koostada aine- ja valdkonnapõhiselt, läbivate teemade või üldpädevuste kohta.

7.5. Teadmiste ja oskuste hindamine

- 7.5.1. Õpilase ainealaseid teadmisi ja oskusi võrreldakse õpilase õppe aluseks olevas ainekavas toodud oodatavate õpitulemustega ja tema õppele püstitatud eesmärkidega.
- 7.5.2. Ainealaseid teadmisi ja oskusi võib hinnata nii õppe käigus kui ka õppeteema lõppedes. Õpitulemuste omandamise kontrollimiseks hinnatakse kirjalikku või praktilist tööd, suulist vastust (esitust), praktilist tegevust või selle tulemust.
- 7.5.3. Õpitulemuste omandamist kontrollivate kontrolltööde ja mahukamate kirjalike tööde aeg kantakse Stuudiumi kontrolltööde plaani. Võimalikud on erinevad kokkulepped õpilastega.

7.5.4. Hindamine viie palli süsteemis:

- hindega „5” ehk „väga hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele täiel määral ja ületavad neid. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «5», kui õpilane on saanud 90–100% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- hindega „4” ehk „hea” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused vastavad üldiselt õpilase õppe aluseks olevatele taotletavatele õpitulemustele. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «4», kui õpilane on saanud 75–89% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- hindega „3” ehk „rahuldav” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused võimaldavad õpilasel edasi õppida või kooli lõpetada ilma, et tal tekiks olulisi raskusi hakkamasaamisel edasisel õppimisel või edasises elus. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «3», kui õpilane on saanud 50–74% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- hindega „2” ehk „puudulik” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui õpilase areng nende õpitulemuste osas on toimunud, aga ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «2», kui õpilane on saanud 20–49% maksimaalselt võimalikust punktide arvust.
- hindega „1” ehk „nõrk” hinnatakse vaadeldava perioodi või vaadeldava teematika õpitulemuste saavutatust, kui saavutatud õpitulemused ei võimalda oluliste raskusteta hakkamasaamist edasisel õppimisel või edasises elus ning kui õpilase areng nende õpitulemuste osas puudub. Kui õpitulemuse hindamisel kasutatakse punktiarvestust, hinnatakse õpitulemust hindega «1», kui õpilane on saanud 0–19% maksimaalselt võimalikust punktide arvust. Samuti võib õpilase tööd hinnata hindega „1”, kui hindamisel tuvastatakse kõrvalise abi kasutamine või mahakirjutamine, kui õpilasel on kodune töö tegemata, kui õpilane ei tee tunnis hindelist tööd kaasa.

7.5.5. Sõnaline hindamine:

- 1.klassi õpilaste teadmiste, oskuste ja vilumuste hindamisel kasutatakse kujundava hindamise põhimõtteid rakendades sõnalisi hinnanguid.

7.5.6. Mitteeristav hindamine

- kasutatakse tähiseid „arvestatud“ („AR“) ja „mittearvestatud“ („MA“)
- kui õpilasele ei saa puudumiste tõttu välja panna trimestrihinnet, märgitakse hinde lahtrisse „MH“ ehk „mitte hinnatud“
- mitteeristavat hindamist võib õpetaja kasutada tunnihinnetes kogu õppeaasta kestel paralleelselt numbrilise hindamisega.

7.5.7. Kool kasutab Stuudiumi e-päevikutes info edastamiseks märki „!“.

- märges „!“ e-päevikus annab infot selle kohta, et kohustuslik õpiülesanne (kirjalik, suuline või praktiline) on õpilasel sooritamata ning see tuleb järele vastata.

7.6. Järelevastamine või järeltööde sooritamine

- 7.6.1. Õpilasel, kellel on e-päevikus hindelisel õpiülesandel märges „!“ on õigus ja kohustus see õpiülesanne järele vastata.
- 7.6.2. Õpilasel, kes sooritas õpiülesande hindele „2“ või „1“ ning kui see on käesoleva hindamisjuhendi punkti 7.1.3 kohaselt järele vastatav, on õigus ja kohustus see õpiülesanne uuesti sooritada.
- 7.6.3. Õpilasele antakse võimalus vastamist vajava õpiülesande sooritamiseks kuni 10 koolipäeva alates hinde teadasaamisest. Vastamisaja kooskõlastab õpilane aineõpetajaga.
- 7.6.4. Kui õpilane ei tule õpetajaga kokku lepitud ajal ilma mõjuva põhjuseta õpiülesannet järele vastama, võib vastavat tulemust hinnata hindega „1“.
- 7.6.5. Pikemaajalise puudumise korral on õpilasel õigus taotleda aineõpetajalt järelevastamiseks pikemat tähtaega. Vajadusel rakendatakse õpilasele õpitulemuste saavutamiseks individuaalne õppekava.

7.7. Kokkuvõtvad hinded

- 7.7.1. Kokkuvõttev hindamine on hinnete koondamine trimestrihinneteks ning trimestrihinnete koondamine aastahinneteks.
- 7.7.2. Kokkuvõtvat mitteeristavat hindamist „arvestatud“ („AR“) ja „mittearvestatud“ („MA“) kasutatakse:
- 1.klassi hindamisel;

- esimesel trimestril 3. klassis A-võõrkeeles;
- majanduses;
- meediaõpetuses;
- informaatikas;
- robotikas;
- valikaines karjäär ja kodumajandus.

7.7.3. Kui õpilasele ei saa puudumiste tõttu välja panna trimestrihinnet, märgitakse hinde lahtrisse “MH” ehk “mitte hinnatud”. Aineõpetaja ettepanekul ja õppenõukogu nõusolekul antakse õpilasele võimalus omandamata jäänud õppematerjal omandada õpetajaga kokkulepitud ajal, 2-4 nädala jooksul, sõltuvalt õppematerjali mahust. Lapsevanemat teavitab järelevastamise perioodi pikkusest klassijuhataja. Õppeaine trimestrihinne pannakse välja kokkulepitud aja möödudes.

7.7.4. Õpilast ja piiratud teovõimega õpilase puhul ka vanemat kokkuvõtvatest hinnetest teavitamine on kehtestatud kooli kodukorras.

7.7.5. Kui õppeaine trimestrihinne või -hinnang on jäänud andmata ja õpilane ei ole kasutanud võimalust järele vastata, hinnatakse aastahinde või -hinnangu väljapanekul vastaval trimestril omandatud teadmised ja oskused vastavaks hindele „1” või antakse tulemustele samaväärne sõnaline hinnang.

7.7.6. Õpilasele, kelle trimestrihinne on “2” või “1” või on hinne jäetud välja panemata, võib õppenõukogu määrata selles õppeaines järgmiseks trimestriks tugimeetme (kohustuslik konsultatsioonis osalemine, logopeediline abi, õpiabi, individuaalne õppekava jms), et aidata omandada nõutavad teadmised ja oskused.

7.7.7. 2.-8.klassi õpilastele pannakse aastahinded välja enne viimase trimestri lõppu. 9. klassi õpilasele pannakse aastahinded välja enne lõpueksamite toimumist, välja arvatud õppeainetes, milles õpilane jäetakse täiendavale õppetööle.

7.8. Hinde vaidlustamine ja vaidlusküsimuste lahendamine

7.8.1. Õpilasel ja lapsevanemal on õigus hindeid vaidlustada kümne tööpäeva jooksul pärast hinde teadasaamist, esitades kooli direktorile kirjalikult vastava taotluse koos põhjendusega.

7.8.2. Kooli direktor teeb otsuse ja teavitab sellest punktis 7.8.1 nimetatud taotluse esitajat kirjalikult viie tööpäeva jooksul otsuse vastuvõtmise päevast arvates.

7.9. Õpilase järgmise klassi üleviimine, täiendavale õppetööle ja klassikursust kordama jätmine

- 7.9.1. Kooli õppenõukogu otsusel viiakse õpilane järgmise klassi, jäetakse täiendavale õppetööle või klassikursust kordama.
- 7.9.2. Õpilane, keda ei ole jäetud täiendavale õppetööle, viiakse järgmise klassi üle õppeperioodi lõpul. Õpilane, kes jäetakse täiendavale õppetööle, kuid keda ei jäeta klassikursust kordama, viiakse järgmise klassi üle hiljemalt 31. augustiks. Lõikes sätestatud tähtaegu ei kohaldata õpilase puhul, kellele on koostatud individuaalne õppekava, kus on ettenähtud erisused järgmise klassi üleviimise ajas.
- 7.9.3. Täiendava õppetöö raames täidab õpilane õpetaja vahetel juhendamisel spetsiaalseid õpiülesandeid, et omandada õppekavaga nõutavad teadmised ja oskused. Täiendav õppetöö viiakse läbi pärast viimase trimestri lõppu. Õppeaine aastahinne või -hinnang pannakse välja pärast täiendava õppetöö lõppu, arvestades selle tulemusi.
- 7.9.4. Õppenõukogu põhjendatud otsusega võib erandjuhul jätta õpilase klassikursust kordama, kui õpilasel on kolmes või enamal õppeaines aastahinne „2” või „1” või samaväärne sõnaline hinnang, täiendav õppetöö ei ole tulemusi andnud ning õppekavaga nõutavate õpitulemuste saavutamiseks ei ole otstarbekas rakendada individuaalset õppekava või muid koolis rakendatavaid tugisüsteeme.
- 7.9.5. Õppenõukogu kaasab otsust tehes õpilase või tema seadusliku esindaja ning kuulab ära tema arvamuse. Õppenõukogu otsuses peavad olema esile toodud kaalutlused, mille põhjal peetakse otstarbekaks jätta õpilane klassikursust kordama.
- 7.9.6. Õpilase võib klassikursust kordama jätta ka vanema avalduse alusel.
- 7.9.7. Klassikursust ei jäeta kordama lihtsustatud riikliku õppekava järgi õppivaid õpilasi.

7.10. Põhikooli lõpetamine

- 7.10.1. Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel põhikooli riikliku õppekava järgi õppivale õpilasele, kelle õppeainete viimased aastahinded on vähemalt „rahuldavad”, kes on kolmandas kooliastmes sooritanud loovtöö ja kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest järgmised ühtsed põhikooli lõpueksamid:
  - eesti keele eksam;
  - matemaatikaeksam;
  - valikeksam.

Põhikooli lõpueksami valikeksami aine valib õpilane haridus- ja teadusministri poolt kehtestatud õppeainete hulgast. Õpilase soovil ja kooli nõusolekul võib valikeksami sooritada ka õppeaines, mida õpilane ei ole koolis õppinud.

7.10.2. Põhikooli lõputunnistus väljastatakse õppenõukogu otsuse alusel lihtsustatud õppekava järgi õppivale õpilasele, kelle viimased aastahinded kõikides õppeainetes on vähemalt „rahuldavad” ning kes on sooritanud vähemalt 50 protsendile maksimaalsest tulemusest järgmised koolieksamid:

- eesti keele eksam;
- matemaatikaeksam;
- kooli poolt kohustuslike õppeainete hulgast valitud õppeaine valikeksam.

Valikeksami õppeaine ja vormi määrab kooli direktor ning teeb selle põhikoolilõpetajale ja tema seaduslikule esindajale teatavaks hiljemalt jooksva õppeaasta 1. veebruariks.

7.10.3. Õppeaines, kus koolivälise nõustamismeeconna soovitusel on individuaalse õppekavaga vähendatud või asendatud põhikooli riikliku õppekavaga taotletavaid õpitulemusi, võib õpilane ühtse põhikooli lõpueksami asemel sooritada punktis 7.10.2 loetletud õppeainetes kooli kinnitatud materjalidega põhikooli koolieksamid. Sellisel juhul arvestab kool eksamitöö koostamisel ja selle sooritamise vormi määramisel õpilase individuaalses õppekavas sätestatud erisusi võrreldes riikliku õppekavaga.

7.10.4. Põhikooli lõpetanuks võib õpilase või tema seadusliku esindaja kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis esitatud avalduse alusel ja õppenõukogu otsusega pidada ning põhikooli lõputunnistuse anda õpilasele, kellel on kuni kahes õppeaines “nõrk” või “puudulik” viimane aastahinne või kes on kuni kaks lõpueksamit sooritanud tulemusele alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest.

7.10.5. Põhikoolilõpetaja, kes ühtse põhikooli lõpueksami ajal või eksamiplaanis ettenähtud koolieksami ajal haigestub või ei saa sellel osaleda muul kooli direktori poolt mõjuvaks loetud põhjusel või kelle ühtse põhikooli lõpueksami või koolieksami tulemus on alla 50 protsendi maksimaalsest tulemusest, sooritab korduseksami koolieksamina.

7.10.6. Korduseksam sooritatakse kooli direktori poolt määratud ajal, hiljemalt jooksva õppeaasta 30. juuniks. Õpilase taotlusel võib eksam toimuda ka pärast 30. juunit, kuid hiljemalt jooksva õppeaasta 25. augustiks.

7.11. Käitumise ja hoolsuse hindamise korraldus

- 7.11.1. Õpilase käitumist ja hoolsust hinnatakse trimestrite kaupa. Õpilase käitumist ja hoolsust hindavad tema aineõpetajad vastava õppeaine e-päevikus. Klassijuhataja arvestab õpilasele kokkuvõtva käitumise ja hoolsuse hinde panekul aineõpetajate hinnanguid ning õpilase käitumist ja õppetegevusse suhtumist kogu trimestri vältel.
- 7.11.2. Käitumise hindamise aluseks on kooli kodukorra täitmine ning üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide järgimine koolis, kooli esindades ning õppekäikudel. Käitumis- ja hoolsushinde puhul võetakse arvesse kooli õppekavas kooliastmele seatud pädevusi. Hindamise eesmärk on väärtustada viisakust ja hoolivat ning lugupidavat suhtumist teistesse inimestesse.
- 7.11.3. Käitumist hinnatakse hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav».
- Käitumishindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kellele üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnormide ning kooli kodukorra nõuete järgimine on harjumuspärane, kelle käitumises ja hoiakutes väljenduvad koolis kokku lepitud väärtused, kes teab/mõistab
  - oma õigusi ning teiste õigusi ja kes täidab oma kohustusi eeskujulikult, kes vastutab oma tegude eest ja peab kinni kokkulepetest, kes väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi.
  - Käitumishindega «hea» hinnatakse õpilast, kes järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid. kes püüab oma käitumises järgida koolis kokku lepitud väärtusi, kes püüab täita kooli kodukorra nõudeid hästi ning kes eksimuste korral parandab oma käitumist, kes teab/mõistab oma õigusi ning teiste õigusi ja kes tuleb oma kohustuste täitmisega toime, kes vastutab oma tegude eest ja peab kinni kokkulepetest, kes väärtustab ja järgib tervislikku eluviisi.
  - Käitumishindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt järgib üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme ning täidab kooli kodukorra nõudeid, kuid kellel on esinenud eksimusi, kellel esineb ebaõpilaslikku käitumist ja kes seetõttu vajab korduvalt meeldetuletusi ning pedagoogilist juhendamist positiivsete käitumisharjumuste kujunemisel ning kooli väärtuste järgimisel (aluseks märkused Stuudiumis), kes vastutab oma tegude eest ja püüab kinni pidada kokkulepetest, kes väärtustab ja püüab järgida tervislikku eluviisi.
  - Käitumishindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei täida kooli kodukorra nõudeid, ei allu õpetajate korraldustele ega järgi üldtunnustatud käitumis- ja kõlblusnorme, eirab teadlikult koolis kokkulepituid väärtusi, kes on sooritanud

õigusvastase teo, kes ei täida koolikohustust, on käitunud ebakõlbeliselt ja kahjustanud kooli mainet, on oma tegevusega teadlikult seadnud ohtu enda ja/või teiste heaolu ning tervise. Mitterahuldav käitumishinne peab olema kirjalikult põhjendatud Stuudiumis. Õpilase käitumise võib hinnata «mitterahuldavaks» ka üksiku õigusvastase teo või ebakõlbelise käitumise eest.

7.11.4. Hoolsuse hindamise aluseks on õpilase suhtumine õppetöösse (kohusetundlikkus, töökus ja järjekindlus õpiülesannete täitmisel).

7.11.5. Hoolsust hinnatakse hinnetega «eeskujulik», «hea», «rahuldav» ja «mitterahuldav».

- Hoolsushindega «eeskujulik» hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetesse alati kohusetundlikult, õpib kõiki õppeaineid võimetekohaselt, on õpiülesannete täitmisel töökas ja järjekindel, ilmutab omaalgatust ja viib alustatud töö lõpuni, kellel on õppevahendid kaasas ja nõuetekohaselt hoitud, kes jõuab tundi õigeaegselt, kes hoiab koolivara ja puhtust enda ümber.
- Hoolsushindega «hea» hinnatakse õpilast, kes suhtub õpiülesannetesse kohusetundlikult, on töökas ja järjekindel õpiülesannete täitmisel, hoolikas ning õpib võimetekohaselt, kellel on õppevahendid üldjuhul kaasas ja nõuetekohaselt hoitud, kes jõuab üldjuhul tundi õigeaegselt, kes hoiab koolivara ja puhtust enda ümber.
- Hoolsushindega «rahuldav» hinnatakse õpilast, kes üldiselt täidab oma õpiülesandeid, kuid ei ole piisavalt töökas ja järjekindel õpiülesannete täitmisel ega õpi oma tegelike võimete kohaselt, kellel on õppevahendid enamasti kaasas ja nõuetekohaselt hoitud, kes jõuab õppetundi enamasti õigeaegselt, kes hoiab üldjuhul koolivara ja puhtust enda ümber.
- Hoolsushindega «mitterahuldav» hinnatakse õpilast, kes ei õpi võimetekohaselt, suhtub õpiülesannetesse lohakalt ja vastutustundetult, kes hilineb tihti õppetundidesse, kes ei hoi koolivara ja puhtust enda ümber.

7.11.6. Õpilane viiakse üle järgmisse klassi olenemata käitumise ja hoolsuse aastahinnetest.

7.12. Õpilase tunnustamise kord

- 1.klassi õpilast tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel kiituskirjaga «Väga hea õppimise eest» klassiõpetaja ettepanekul.
- 2.– 3. klassi õpilast tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel kiituskirjaga «Väga hea õppimise eest», kui tal on aastahinnetes kuni üks hinne “4” (muusika- või

kunstiõpetus või kehaline kasvatus), teiste kohustuslike ja valikõppeainete aastahinded “5” ja käitumine “eeskujulik”. Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb klassiõpetaja.

- 4. – 8. klassi õpilast tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel kiituskirjaga «Väga hea õppimise eest», kui tal on aastahinnetes kuni kaks hinnet “4” (muusika- või kunstiõpetus või kehaline kasvatus), teiste kohustuslike ja valikõppeainete aastahinded “5”; ning 4.-6. klassi õpilase korral käitumine „eeskujulik“, 7.-8. klassi õpilase käitumine vähemalt “hea”. Ettepaneku õpilase tunnustamiseks teeb klassijuhataja.
- Kiitusega põhikooli lõputunnistusel tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel põhikoolilõpetajat, kellel kõigi lõputunnistusele kantavate õppeainete viimane aastahinne on “5”.
- Õpilast tunnustatakse kooli õppenõukogu otsusel kiituskirjaga «Väga heade tulemuste eest üksikus õppeaines» aineõpetaja ettepanekul.

8. III KOOLIASTME LOOVTÖÖ TEMAATIKA VALIKU, JUHENDAMISE, TÖÖ KOOSTAMISE JA HINDAMISE KORD

- III kooliastmes korraldab Ahja Kool õpilastele läbivatest teemadest lähtuva või õppeaineid lõimiva loovtöö, milleks on uurimus, projekt, kunstitöö vm.
- Loovtöö teema valiku teevad õpilased koos juhendajaga.
- Loovtööd võib teha nii individuaalselt kui ka kollektiivselt.
- Loovtöö teema märgitakse lõputunnistusele.
- Loovtöö korraldus ja juhend on kättesaadav kooli kodulehel ja direktori juures paber kandjal.

9. HARIDUSLIKE ERIVAJADUSTEGA ÕPILASTE ÕPPE KORRALDAMISE PÕHIMÕTTED, TUGITEENUSTE RAKENDAMISE KORD

9.1. Hariduslike erivajadustega õpilased

9.1.1. Hariduslikuks erivajaduseks loetakse, kui õpilane tulenevalt oma

- andekusest

- õpiraskusest
- tervises seisundist
- puudest
- käitumis- ja tundeeluhäiretest
- pikemaajalisest koolist puudumisest või
- kooli õppekeele ebapiisavast valdamisest

vajab muudatusi või kohandusi õppe sisus, -protsessis, kestuses, koormuses, -keskkonnas (nagu õppevahendid, õpperuumid, suhtluskeel, tugipersonal, spetsiaalse ettevalmistusega õpetajad jms), taotletavates õpitulemustes või õpetaja poolt klassiga töötamiseks koostatud töökavas.

9.1.2. Hariduslike erivajadustega õpilaste (edaspidi HEV-õpilane) õppekorralduses lähtutakse kaasava hariduse põhimõttest, mille kohaselt õpivad HEV-õpilased üldjuhul elukohajärgses tavakoolis. Tulenevalt õpilase individuaalsest vajadusest tagatakse õpilasele võimetekohane õpe ja vajalik tugi õpetajate, tugispetsialistide, abiõpetajate ja teiste spetsialistide koostöös.

9.1.3. Kool võib õpilase individuaalse arengu toetamiseks arvestada kokkuleppel õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanemaga tema varasemat õpikogemust ning teha muudatusi või kohandusi õppesisus, õppekorralduses ja õppekeskkonnas, kui sellega ei kaasne õppeaja muutumist võrreldes nominaalse õppeajaga ega riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemuste vähendamist või asendamist. Kokkulepe vormistatakse kooli ja õpilase või piiratud teovõimega õpilase puhul vanema vahel õpilase individuaalse arengu jälgimise kaardil (edaspidi ÕIAJK).

9.2. Õpilasele vajaliku toe väljaselgitamine ja rakendamine

9.2.1. Direktor määrab haridusliku erivajadusega õpilase õppe koordineerija (*edaspidi HEVKO*), kelle ülesanne on korraldada koolisisest meeskonnatööd, mida on vaja õppe ja arengu toetamiseks, ning koordineerida koolivälises võrgustikutöös osalemist.

9.2.2. Klassi- ja/või aineõpetajad jälgivad õpilase arengut ja toimetulekut koolis ning vajaduse korral kohandavad õpet õpilase individuaalsete vajaduste ja võimete järgi.

9.2.3. Klassijuhataja ülesanne on koostöö loomine kodu ja kooli vahel; jälgida ja analüüsida koostöös aineõpetajatega õpilase individuaalset arengut; toetada ja suunata õpilast õpiraskustega toimetulemisel; märgata õpilase tugevaid külgi ja suunata nende arendamist.

- 9.2.4. Sotsiaalpedagoogi ülesanne on kohanemis-, käitumis- ja õpiprobleemidega õpilase tegutsemisvõime ja toimetuleku toetamine läbi last ümbritseva võrgustiku (lapsevanemad, kool jne).
- 9.2.5. Pikapäevarühma kasvataja võimaldab õpilastele tunnivälist õpituge ja järelevalvet õppeülesannete täitmisel ning vaba aja sisustamisel (ka huviringidesse suunamisel).
- 9.2.6. Õpilasele, kellel tekib takistusi koolikohustuse täitmisel või mahajäämus õpitulemuste saavutamisel, annab kool üldist tuge, mis kujutab endast õpetaja pakutavat individuaalset juhendamist väljaspool õppetundi, tugispetsialistide teenuse kättesaadavust ning vajaduse korral õpiabitundide korraldamist individuaalselt või rühmas.
- 9.2.7. Õpetajad ja koolis töötavad tugispetsialistid (eripedagoog, sotsiaalpedagoog, logopeed) hindavad õpilase õpihuvi ja motivatsiooni, õpioskusi, õpilase tugevaid ja nõrku külgi erinevates õppeainetes ja sotsiaalsetes oskustes, tunnetustegevust, emotsionaalset seisundit ja käitumist koolis. Vajadusel tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ning soovitatakse täiendavaid uuringuid. Vaatluse tulemused, õpetajate täiendavad tähelepanekud ja soovitused õpilase arendamist vajavate külgede kohta dokumenteeritakse ÕIAJK-l, mida säilitatakse Stuudiumis õpilase profiili lehel (kasutaja piirangutega).
- 9.2.8. Kui kooli tagatud üldine tugi ei anna õpilase arenguks soovitud tulemusi, siis võib rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel tõhustatud või erituge.
- 9.2.9. Koolivälise nõustamismeeskonna antud soovitused, rakendatud teenused ja tugi ning hinnang nende tulemuslikkuse kohta kantakse ÕIAJK-le.
- 9.2.10. Kool võib kaasata teenuse vajaduse hindamisel ja õpilasele toe valikul teiste valdkondade spetsialiste väljastpoolt kooli, teavitades sellest vanemat või tema seaduslikku esindajat.
- 9.2.11. Kui õpilasel on pikemaajalisest puudumisest või muudest põhjustest tingitud ajutised õpiraskused, kirjutamis-, lugemis- või arvutamiskõhivad, käitumisprobleemid või sotsiaalmajanduslikest põhjustest tingitud probleemid, rakendatakse järgmisi esmaseid tugimeetmeid:
- diferentseeritud õpetamine klassis;
  - ainealased konsultatsioonid;
  - logopeedi teenus;
  - õpiabitunnid;

- pikapäevarühma suunamine;
  - individuaalse õppekava rakendamine;
  - sotsiaalpedagoogi nõustamine;
  - eripedagoogi nõustamine;
  - käitumise tugikava koostamine.
- 9.2.12. Kui õpilase hariduslik erivajadus ilmneb tema andekuses, on Ahja Koolis võimalik rakendada talle järgmisi tugimeetmeid:
- õpilase täiendav juhendamine aineõpetaja(-te) poolt;
  - õpilase suunamine koolivälisesse lisaõppesse (näiteks TÜ Teaduskool);
  - osalemine aineolümpiaadidel, ainevõistlustel, konkurssidel jms;
  - vajadusel individuaalse õppekava koostamine.
- 9.2.13. Koolivälise nõustamiskomisjoni soovitusel rakendatakse Ahja Koolis
- õpet eriklassis,
  - koduõpet tervislikel põhjustel,
  - ühele õpilasele keskendatud õpe.

9.3. Õpiabirühma (sh logopeedilise abi) tunnid

- 9.3.1. Õpiabi eesmärk on toetada põhikooli õpilase arengut tulenevalt tema hariduslikest erivajadustest ja võimaldada tal saavutada põhikooli riikliku õppekava nõuetele vastavaid õpitulemusi.
- 9.3.2. Õpiabirühma tunnid võivad toimuda vastava ainetunni ajal, milles õpilasel täheldatakse raskusi. Vajadusel võib tunde läbi viia ka pärast õppetunde.
- 9.3.3. Õpiabirühm moodustatakse õppetulemuste alusel.
- 9.3.4. Otsusest teavitatakse kirjalikult lapsevanemat. Viimase keeldumisel ei saa õpilast õpiabirühma suunata.
- 9.3.5. Õpiabirühma suunamise võib alata ka lapsevanem, esitades koolile sellekohase avalduse.
- 9.3.6. Õpilasele koostatakse õpiabitundideks individuaalne õppekava, mis seostub klassi- või aineõpetaja töökavaga.
- 9.3.7. Õpiabirühma võib moodustada erinevate klasside õpilastest.

9.3.8. Õpiabirühma õpetaja annab vähemalt üks kord aastas tagasisidet rakendatud tugiteenuse tulemuslikkuse kohta ja soovituseteenuse lõpetamiseks, jätkamiseks või asendamiseks. Hinnang kantakse ÕIAJK-le.

9.4. Individuaalse õppekava rakendamine

9.4.1. Kool koostab õpilasele individuaalse õppekava (edaspidi IÕK) juhul, kui:

- õpilasele rakendatakse õppekorraldust, mille puhul õpilane on väga vähesel määral kaasatud klassis läbiviidavasse õppesse;
- õpilase õppekava erineb klassile koostatud õppekavast;
- õpilase klassi läbimise aega või nominaalset õppeaega muudetakse;
- kooliväline nõustamismeeskond on andnud õpilase arengu toetamiseks soovitusete vähendada või asendada riiklikes õppekavades sätestatud õpitulemusi või vabastada õpilane kohustusliku õppeaine õppimisest.

9.4.2. Kui haridusliku erivajadusega õpilasele koostatud individuaalse õppekavaga nähakse ette riiklikus õppekavas sätestatud õpitulemuste vähendamine või asendamine või kohustusliku õppeaine õppimisest vabastamine, võib individuaalset õppekava rakendada koolivälise nõustamismeeskonna soovitusel.

9.4.3. Individuaalse õppekava rakendamine kajastatakse õpilase ÕIAJK-l, sealhulgas tugimeetme rakendamise analüüs ja soovitused edaspidiseks.

9.5. Pikapäevarühm

9.5.1. Pikapäevarühma töö on oluline osa kooli õppe-ja kasvatustööst ning toetab õppekavas sätestatud üldpädevuste kujundamist ja õppenõukogu otsusega pikapäevarühma määratud õpilase ainealaste teadmiste kinnistamist.

9.5.2. Pikapäevarühmas käivad õpilased 1.-9. klassini vanema avalduse alusel ja lisaks õppenõukogu otsusega õpilased 1.-9. klassini, kes vajavad tuge ja järelevalvet koduste õpiülesannete täitmisel.

9.5.3. Pikapäevarühma töökorraldus ja ajakava on kättesaadav kooli kodulehel ning infot jagab ka pikapäevarühma kasvataja.

9.5.4. Pikapäevarühma töökorraldusele (need juhtumid on märkustena registreeritud Studiumis) mitte alluvat vanema avaldusel pikapäevarühma töös osalevat õpilast võib kooli juhtkond pikapäevarühmast välja arvata.

9.6. Sotsiaalpedagoogiline nõustamine

9.6.1. Sotsiaalpedagoog on abiks:

- õpi- ja kohanemiskeskuste korral;
- probleemide korral, mis on seotud kaasõpilaste, kooli töötajate või lapsevanematega;
- vaimse ja/või füüsilise vägivalla korral;
- lapsevanemate kooli kutsumise korral;
- suhtlemisel lastekaitse-, sotsiaalhoolekande- ning korrakaitseametitega;
- KiVa juhtumite lahendamisel ja KiVa programmi tegevuse rakendamisel, sh klassijuhatajate selleteemalisel nõustamisel;
- ennetustööl meelemärkidega ja muude tervist kahjustavate ainete või harjumuste vältimisel;
- sotsiaalsete oskuste ja enesekohaste oskuste õpetamisel õpilastele.

9.6.2. Sotsiaalpedagoog teeb koostööd kooli juhtkonna, HEVKO, klassijuhatajate, lastevanemate, lastekaitse, politsei ja teiste ametkondadega ning tema eesmärk on õpilase toimetuleku toetamine läbi last ümbritseva võrgustiku toimiva koostöö.

9.6.3. Sotsiaalpedagoogi regulaarset nõustamist rakendatakse õpilasele koolivälise nõustamismeeskonna või kooli õppenõukogu otsusega.

9.7. Eripedagoogiline nõustamine

9.7.1. Eripedagoog toetab õpilasi ja koolitöötajaid:

- tunnivaatluste ja vestluste kaudu õppija õppe korraldamisega.
- nõustades õpetajaid lapsele jõukohase õppematerjali valikul, kohandamisel ja erinevate õpistrateegiate ning võtete kasutamiseks.
- nõustades õpetajaid ja osaledes ÕIAJK, IÕK koostamisel, hindamise korraldamisel ja sobilike õppevormide rakendamisel.
- viies läbi esmase lapse õpitase ja õpivajaduse kindlakstegemise, vajadusel soovitab lapsele täiendavate uuringute läbiviimist.
- valmistades ette erivajadustega õpilastega õppetegevuse, õppemetoodilise materjali valiku ja metoodika ning andes eripedagoogi tunde.
- nõustades koostöös sotsiaalpedagoogia lastevanemaid erivajadustega laste arendamisel ja nende toimetuleku toetamisel.

- vajadusel kaasates organisatsioonisiseseid ja -väliseid erialaspetsialiste õppe- ja kasvatustegevuse planeerimisse.

10. KARJÄÄRIÕPPE, SH KARJÄÄRIINFO JA NÕUSTAMISE KORRALDAMINE

- 10.1.** Ahja Kool korraldab koostöös kooliväliste spetsialistidega õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse. Ahja Kool korraldab õpilaste ja vanemate teavitamist edasiõppimisvõimalustest ning tagab õpilastele karjääriteenuste (karjääriõpe, -info ja -nõustamine) kättesaadavuse ja süsteemse, vajaduspõhise korralduse.
- 10.2.** Karjääriõpe toimub läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine“ käsitlemise kaudu aineõpetajate (eelkõige ühiskonnaõpetuse) ja klassijuhatajate poolt. Sellest lähtudes tuuakse aineõppesse sobivad teemakäsitlused ja näited, viiakse koos läbi aineteüleseid, klassidevahelisi või ülekoolilisi projekte.
- 10.3.** 9.klassis toimub 2023/2024. õppeaastal valikaine karjäär ja kodumajandus, mille raames käsitletakse karjääriõppe teemasid ja käsitletakse karjääriteenuseid.
- 10.4.** Tunnivälise tegevuse käigus saavad õpilased projekti- ja kutsepäevade, õppekäikude jms raames toetust karjääriotsuste ja eneseteostuse planeerimiseks.
- 10.5.** Karjääriõpet toetavad tegevused:
- ettevõtlus- ja majandusõppe alased tegevused;
  - huviringid ja -tegevus;
  - edasiõppimisvõimaluste, karjääri- ja tööteemalise teabe soovitamise ja tutvustamine õpilastele;
  - edasiõppimist tutvustavate lahtiste uste päevadel osalemise võimaldamine;
  - sündmustel osalemine või nende korraldamine (töövarjupäev, õppereisid asutustesse, messid jt);
  - arenguveestlused;
  - koostööpartnerite kaasamine.

11. ÕPILASTE JA LASTEVANEMATE TEAVITAMISE JA NÕUSTAMISE KORRALDUS

- 11.1.** Õpilasel ja vanemal on õigus saada koolist teavet ja selgitusi koolikorralduse ning õpilase õiguste ja kohustuste kohta. Õpilaste õigused ja kohustused sätestab Ahja Kooli kodukord, mis on avalikustatud kooli kodulehel.
- 11.2.** Ahja Kool on tõhusa infovahetuse tagamiseks liitunud veebipõhise koolihaldussüsteemiga Stuudium, mis on peamine koolikorraldusliku info allikas.
- 11.3.** Ahja Kool tagab õpilasele ja vanematele teabe kättesaadavuse õppe ja kasvatuse korralduse kohta ja tagab juhendamise ja nõustamise õppetööd käsitlevates küsimustes. Peamised õppeteemad, vajalikud õppevahendid, hindamise korralduse ja planeeritavad üritused teevad õpilasele teatavaks trimestri algul aineõpetaja, klassijuhataja ja huvijuht. Edaspidi on ürituste info kooli kodulehel, sotsiaalmeediakanalites, infotahvlitel koolimajas ning Stuudiumi kalendris.
- 11.4.** Ahja Kool nõustab vajaduse korral õpilase vanemat õpilase arengu toetamises ja kodus õppimises. Õpilaste nõustamise ja õpiabi osutamise eesmärgiks on kõikide õpilaste võimetekohane areng koolis ja eluks vajalike pädevuste omandamine. Vajadusel tehakse koostööd teiste valdkondade spetsialistidega ja soovitatakse lisauuringuid.
- 11.5.** Õpilase ja lapsevanema nõustamist ning õpilase arengut toetavad järgmised tegevused:
- vestlused õpilastega;
  - vestlused õpilaste ja nende vanematega;
  - sotsiaal- ja/või eripedagoogiline nõustamine;
  - ümarlauavestlused;
  - vähemalt üks kord õppeaastas toimuv arenguestlus;
  - vähemalt kord õppeaastas korraldatakse lastevanemate üldkoosolek;
  - vähemalt üks kord aastas toimuv lastevanemate klassikoosolek;

12. ÕPETAJATE KOOSTÖÖ JA TÖÖ PLANEERIMISE PÕHIMÕTTED

Õpetajad teevad koostööd järgmistes tegevustes:

- iganädalased infotunnid;
- töökoosolekud, õppenõukogud;
- õpetajalt õpetajale praktikate jagamine;

- kooli ürituste ja õppekäikude planeerimine, läbiviimine ja analüüs (näiteks üritustesari Mõ-Su-Li, jõulupidu, aktused, koolikohviku korraldamine, ekskursioonid jms);
- ühised koolitused;
- vestlused ja infovahetus kolleegide, juhtkonna, kooli tugispetsialistide (HEVKO, sotsiaalpedagoog, eripedagoog, logopeed, õpiabi õpetaja) ja pikapäevarühma kasvatajaga;
- aineteüleste ja erinevaid ainevaldkondi lõimivate koolisiseste projektide korraldamine;
- ühiste virtuaalkeskondade kasutamine info jagamiseks, arvamuse avaldamiseks jms.

Õpetaja koostab oma töö paremaks läbiviimiseks ainekavale vastava töökava.

Töökava on õpetajale igapäevane töövahend, mis võimaldab tal õppeprotsessi kavandada ja analüüsida ning iseennast hinnata. Töökava on pidevalt arendatav ja täiendatav dokument, millele peab olema ligipääs ka kooli juhtkonnal, et tagada vajadusel järjepidev töökorraldus.

13. KOOLI ÕPPEKAVA UUENDAMISE JA TÄIENDAMISE KORD

- 13.1.** Kooli õppekava täitmist hinnatakse ja analüüsitakse iga õppeaasta lõpul statistiliste näitajate ja rahuloluküsimustike kaudu ning koostöövestlustel õpetajatega, tugispetsialistidega ning juhtkonna liikmetega.
- 13.2.** Kooli õppekava vaadatakse üle iga õppeaasta algul õppenõukogus, vajadusel viiakse sisse muudatused ja täiendused.
- 13.3.** Kooli õppekava uuendamist ja täiendamist võib taotleda
- 13.4.** Kooli direktor esitab kooli õppekava täiendamise või uuendamise eelnõu arvamuse andmiseks hoolekogule, õpilasesindusele ja õppenõukogule.
- 13.5.** Kooli õppekava kehtestatakse direktori käskkirjaga.
- 13.6.** Kooli õppekava koos muudatustega avalikustatakse kooli kodulehel.